

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KŁOCZEW NA LATA 2015-2021

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	4
2. Cel i metodologia Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew	7
3. Analiza i diagnoza strategiczna.....	9
3.1. Przestrzeń i środowisko.....	9
3.1.1. Położenie administracyjne i geograficzne.....	9
3.1.2. Położenie komunikacyjne.....	10
3.1.3. Sieć osadnicza.....	10
3.1.4. Walory przyrodnicze i kulturowe	11
3.2. Infrastruktura społeczna	13
3.2.1. Sytuacja demograficzna	13
3.2.2. Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców	16
3.2.3. Gospodarstwa domowe oraz źródła ich utrzymania.....	19
3.2.4. Sytuacja mieszkaniowa (mieszkalnictwo)	20
3.2.5. Struktura zatrudnienia i rynek pracy.....	21
3.2.6. Infrastruktura oświatowo-edukacyjna	26
3.2.7. Infrastruktura sportowa	28
3.2.8. Infrastruktura kultury	29
3.2.9. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	30
3.2.10. Bezpieczeństwo publiczne.....	33
3.3. Gospodarka Gminy	35
3.3.1. Rolnictwo.....	35
3.3.2. Przedsiębiorczość	36
3.3.3. Turystyka	37
3.3.4. Odnawialne źródła energii	39
3.3.5. Możliwości budżetowe i zdolność inwestycyjna gminy	39
3.4. Infrastruktura techniczna	42
3.4.1. Transport i komunikacja.....	42
3.4.2. Gospodarka wodna i ściekowa.....	44

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

3.4.3. Gospodarka odpadami	45
3.4.4. Sieć elektroenergetyczna i gazowa	46
3.4.5 Sieć telekomunikacyjna	47
3.5. Analiza SWOT	47
4. Rozwój strategiczny Gminy Kłoczew w latach 2016-2022	50
4.1 Wizja Gminy Kłoczew	50
4.2 Misja Gminy oraz cele strategiczne	51
4.2.1. Misja rozwoju	51
4.2.2 Cele strategiczne	52
4.3 Cele operacyjne i kierunki działań	54
4.4 Wdrażanie i finansowanie Strategii	61
4.4.1. Podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii	62
4.5 Monitoring i ocena realizacji Strategii	63
5. Załączniki:	66
Załącznik nr 1: Podsumowanie rezultatów konsultacji społecznych	66
Załącznik nr 2: Wieloletni Plan Inwestycyjny	68
Załącznik nr 3: Wykaz wskaźników monitoringowych	79
6. Spis tabel, wykresów i map	81



1. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew na lata 2015-2021 jest kluczowym dokumentem, w ramach którego została opracowana koncepcja rozwoju gminy, zidentyfikowane zadania inwestycyjne oraz wypracowane założenia prowadzące do wzmocnienia jej potencjału gospodarczego, kulturowego i społeczno-ekonomicznego. Strategia rozwoju określa również elementy przewagi konkurencyjnej gminy Kłoczew w stosunku do innych gmin.

Podstawę prawną do rozpoczęcia i zakończenia procesu opracowania strategii stanowi Ustawa o samorządzie terytorialnym (art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym; Dz.U. nr 13 z 1996 r. poz. 74 z późniejszymi zmianami), która nadaje wyłączne kompetencje samorządowi gminnemu do uchwalenia programów gospodarczych, w tym Strategii Rozwoju Gminy.

Zintegrowane podejście do rozwoju gminy Kłoczew jest podstawowym elementem do stworzenia kompleksowej oferty gospodarczej i inwestycyjnej. Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew uwzględnia jej potencjał rozwojowy oraz plany inwestycyjne, a także respektuje preferencje i aspiracje mieszkańców. Celem opracowania przedmiotowej Strategii jest budowanie konkurencyjnej rynkowo oferty dostosowanej do zdefiniowanych i rozpoznanych potrzeb konkretnych grup odbiorców, wykorzystującej istniejące walory społeczno-gospodarcze oraz funkcjonującą infrastrukturę, umożliwiającą przyciągnięcie potencjalnych inwestorów.

Niniejszy dokument określa w sposób spójny cele i kierunki rozwoju gminy Kłoczew w kontekście polityki inwestycyjnej oraz wyznacza sposoby ich realizacji. Założenia zamieszczone w dokumencie poprzedzone zostały analizą potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Kłoczew.

Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew składa się z następujących trzech części:

1. wnikliwej analizy i diagnozy strategicznej wraz z analizą mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń dla jej rozwoju (SWOT);
2. opracowania założeń strategicznych zawierającej: wizję, misję i cele strategiczne, kierunki rozwoju, a także listę szczegółowych zadań do realizacji w przyjętej perspektywie czasowej;
3. systemu realizacji, monitorowania i ewaluacji założonych celów strategicznych, w tym ram finansowych oraz wykazu projektów kluczowych ujętych w formie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew ma za zadanie wykreować pozytywny wizerunek gminy w percepcji potencjalnego inwestora lub turysty, określić determinanty rozwojowe oraz wywołać zamierzone postawy wśród mieszkańców i wybranych grup odbiorców.

Opracowanie Strategii pozwoli na wykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego gminy, a także rozwój usług w oparciu o kompleksową ofertę gospodarczą i inwestycyjną. Głównym założeniem instytucji zaangażowanych w opracowanie Strategii jest tworzenie zrównoważonych produktów oraz budowanie przewag konkurencyjnych.

Rozwój Gminy Kłoczew, podobnie jak zdecydowanej większości ośrodków gminnych w Polsce, będzie mocno uzależniony od szeregu czynników zewnętrznych. Niektóre z nich będą miały pozytywny wpływ na rozwój gminy, natomiast inne mogą w sposób istotny powodować ograniczenia rozwojowe. W niniejszej analizie zaprezentowano charakterystykę najważniejszych pozytywnych i negatywnych zjawisk i determinant rozwojowych, które mogą mieć wpływ na rozwój gminy.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Do głównych czynników zewnętrznych, mogących wpłynąć na rozwój Gminy, należy z pewnością zaliczyć:

1. Przemiany w wymiarze przestrzennym, społecznym, gospodarczym i technologicznym dokonująca się na poziomie regionalnym. Województwo lubelskie, pomimo ogólnego postępu gospodarczego notowanego w ostatnich latach, nadal zaliczane jest do regionów słabych strukturalnie. Z licznych analiz oceniających możliwy wpływ innowacji na rozwój całego województwa wynika, że w dłuższej perspektywie czasu należy spodziewać się szeregu pozytywnych zjawisk związanych z rozwojem proinnowacyjnej gospodarki, napływem inwestycji i nowych technologii, rozwojem przedsiębiorczości, a także wzrostem potencjału OZE. Należy przypuszczać, że również Gmina Kłoczew będzie objęta częścią pozytywnych procesów rozwojowych zachodzących na obszarze Polski Wschodniej i województwa lubelskiego.
2. Transfer do regionu znacznych środków finansowych związanych z realizacją przez Polskę programów współfinansowanych przez Unię Europejską. Województwo lubelskie charakteryzuje się niższą wartością wielu wskaźników w porównaniu do średnich wartości w Polsce oraz UE, również wskaźników kluczowych wskazanych w *Strategii Europa 2020*. Od wielkości i efektywności wykorzystania tych środków będzie między innymi w dużej mierze zależał rozwój społeczności lokalnych, w tym również Gminy Kłoczew.
3. Zwiększenie potencjału wiedzy, zaawansowania technologicznego ma następować w sposób selektywny, tj. z wyraźną preferencją dla dziedzin związanych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami. Rozwój sektora odnawialnych źródeł energii to mocny impuls rozwojowy dla kraju i poszczególnych regionów. W dłuższej perspektywie czasowej należy się spodziewać napływu nowych technologii i rozwiązań, a popyt na odnawialne surowce energetyczne stworzy dla wielu gmin wiejskich alternatywę dla modernizacji rolnictwa oraz dodatkowe szanse na różnicowanie działalności gospodarczej na wsi.

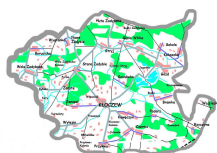
Wyzwaniami horyzontalnymi dla rozwoju gmin województwa lubelskiego są przede wszystkim:

1. niekorzystne zmiany demograficzne (starzenie się społeczeństwa, migracje mieszkańców), które oddziałują na edukację, rynek pracy oraz usługi publiczne,
2. konieczność zmiany struktury gospodarki, co będzie wymagało znacznego wysiłku na rzecz rozwoju przedsiębiorstw oraz dostosowania kwalifikacji mieszkańców do wymagań nowoczesnego rynku pracy,
3. niedostatki infrastrukturalne, które warunkują podniesienie atrakcyjności regionu jako miejsca do inwestowania i zamieszkania.

Efektywne wykorzystanie planowania strategicznego powinno zakładać system ścisłego związku i spójności opracowań na wszystkich poziomach zarządzania czyli województwa, powiatu i gminy, tak pod względem metody sporządzania, jak i struktury problematyki. Taka konstrukcja systemu umożliwi zachowanie spójności i ciągłości polityki rozwoju, wpisanie ustaleń strategicznych w proces podejmowania decyzji, wprowadzenie zasad zintegrowanego planowania strategicznego oraz stworzenie mechanizmu doskonalenia metod opracowań planistycznych.

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew wymagało podejścia zintegrowanego, obejmującego zachowanie zgodności z dokumentami planistycznymi na poziomie województwa lubelskiego, ze szczególnym uwzględnieniem: Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030), Regionalnej Strategii Innowacji i Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2020.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew na lata 2015-2021 uwzględnia nadrzędne priorytety zawarte w dokumencie pt. „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” w zakresie dotyczącym:

1. rozwoju inteligentnego (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach);
2. rozwoju zrównoważonego (promowanie gospodarki zrównoważonej – efektywniej wykorzystującej zasoby, a zarazem konkurencyjnej);
3. wzmacniania gospodarki charakteryzującej się wysokim zatrudnieniem oraz spójnością ekonomiczną, społeczną i terytorialną.

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew na lata 2015-2021 są zgodne z wymogami Strategii Rozwoju Kraju 2020, a także wpisują się w Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Na poziomie krajowym dokument Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew wpisuje się w obszary strategiczne Strategii Rozwoju Kraju 2020 (Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo), a także powiązany jest z tematyką zawartą w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie oraz w innych zintegrowanych strategiach rozwoju przyjętych przez Radę Ministrów do realizacji do roku 2021. Celem strategicznym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystywanie potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew wpisuje się w realizację większości celów strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, w tym w szczególności: Celu 2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich (m.in. poprzez poprawę konkurencyjności i towarowości gospodarstw rolnych na terenie gminy, rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, wspieranie przedsiębiorczości pozarolniczej na wsi, lepsze wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę techniczną); Celu 4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu (m.in. poprzez lepszą dostępność komunikacyjną gminy, włączenie społeczne osób wykluczonych, racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrodniczych w gminie).

Zgodnie z dokumentami programowym dla województwa lubelskiego obszary wiejskie, pomimo nagromadzenia negatywnych zjawisk dysponują wewnętrznymi potencjałami. Interwencja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 koncentrować się będzie na obszarach, na których bariery o charakterze infrastrukturalnym, społecznym i ekonomicznym prowadzą do trwałej marginalizacji, a w efekcie do wykluczenia znacznej grupy mieszkańców. Należy szczególną uwagę zwrócić na rozwój takich obszarów jak: 1) rozwój przedsiębiorczości i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego, w tym reorientacja zawodowa rolników, 2) rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna, 3) infrastruktura techniczna, w tym wodno-kanalizacyjna i przeciwpowodziowa.

O uświadomieniu zjawisk prorozwojowych zależy w dużej mierze poprawność sformułowania diagnozy i strategicznej wizji rozwoju Gminy Kłoczew.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

2. Cel i metodologia Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew

Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. Jest to dokument, którego celem jest wskazanie wizji oraz strategicznych kierunków rozwoju. Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania. Pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości w poczynaniach władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Strategia umożliwia również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko kulturowe i przyrodnicze, zasoby ludzkie, infrastruktura techniczna i społeczna, potencjał turystyczno-rekreacyjny.

Dobrze zorganizowany proces opracowania Strategii umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców gminy w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie zgłaszanych opinii, pomysłów i postulatów pozwala na wypracowanie Strategii, z którą społeczność lokalna będzie się utożsamiała, co stanowi niezbędny warunek jej skutecznej realizacji.

Konieczność posiadania aktualnej Strategii Rozwoju Gminy podyktowana jest nie tylko względami praktycznymi „dobrego rządzenia”, ale wynika również z uregulowań prawnych, zawartych między innymi w ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której strategii gmin i powiatów zostały zaliczone – obok strategii rozwoju kraju, strategii sektorowych oraz strategii wojewódzkich – do kluczowych dokumentów planistycznych, na podstawie których powinna być prowadzona polityka rozwoju kraju. Strategia Rozwoju Gminy stanowi również formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

Założono, że zaktualizowana strategia będzie dokumentem średniookresowym, a okres jej realizacji przypadnie na lata 2015-2021. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie Strategii do wymogów wynikających z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Z uwagi na dość długi okres obowiązywania Strategii, przyjęto, że musi to być dokument uniwersalny, koncentrujący się na rozwiązaniu najważniejszych problemów rozwojowych gminy i jej mieszkańców.

Przy opracowywaniu niniejszego dokumentu przyjęto model ekspercko-partycypacyjny, polegający na możliwie szerokim udziale władz i społeczności lokalnej w pracach nad Strategią, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych odpowiedzialnych m.in. za zorganizowanie i przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych i przygotowanie ostatecznej wersji dokumentu. Strategia powstała w wyniku prac Zespołu Strategicznego złożonego z przedstawicieli pracowników Urzędu Gminy, Rady Gminy, liderów społeczności lokalnej oraz doradców zewnętrznych. Została ona poddana także szerokim konsultacjom społecznym. Ponadto każdy z członków Zespołu Strategicznego miał za zadanie konsultować jej zapisy w lokalnym środowisku, co stanowiło również istotny wkład w budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Prace nad aktualizacją Strategii obejmowały następujące etapy:

1. analizę obowiązujących w gminie dokumentów o charakterze strategicznym, w tym Strategii Rozwoju Gminy przyjętej w 2007 roku,
2. przygotowanie diagnozy stanu wyjściowego, czyli opisu sytuacji społeczno-gospodarczej gminy wraz z elementami analizy strategicznej,
3. konsultacje społeczne, służące między innymi weryfikacji analizy strategicznej oraz wypracowaniu wizji i misji rozwoju Gminy oraz kierunków działań,

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

4. identyfikację kluczowych zadań i projektów przyczyniających się do realizacji strategii,
5. przygotowanie ostatecznej wersji strategii oraz jej zatwierdzenie przez Radę Gminy.

Bazę do opracowania niniejszego dokumentu stanowiła poprzednia wersja Strategii Rozwoju Gminy z 2007 roku. Dokument ten i stopień jego realizacji stanowił punkt wyjścia do dalszych prac analitycznych. Ponadto, niniejsza wersja opracowania opiera się na innych dokumentach planistycznych, które z mocy prawa zostały opracowane przez gminę Kłoczew. Ważnym źródłem informacji były również dane statystyczne, uzyskane głównie z opracowań posiadanych przez gminę oraz z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.



3. Analiza i diagnoza strategiczna

3.1. Przestrzeń i środowisko

3.1.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Kłoczew położona jest w północno-zachodniej części województwa lubelskiego. Obszar gminy ma charakter wysoczyzny morenowej poprzecinanej dolinami rzek Okrzejki i Swarzyny. W ukształtowaniu powierzchni gminy wyróżniają się liczne, stosunkowo płytkie i rozległe doliny boczne w stosunku do dolin wymienionych rzek, które powodują charakterystyczne urozmaicenie rzeźby. Gmina Kłoczew położona jest na styku województwa mazowieckiego i lubelskiego i stanowi jedną z sześciu gmin powiatu ryckiego. Sąsiadujące gminy to: Trojanów i Żelechów z powiatu garwolińskiego w województwie mazowieckim, Wola Mysłowska i Krzywdza z powiatu łukowskiego oraz Nowodwór i Ryki z powiatu ryckiego. Gmina Kłoczew w powiecie ryckim znalazła się w wyniku podziału administracyjnego kraju w dniu 1 stycznia 1999 r. Powierzchnia gminy Kłoczew wynosi 14,300 ha. W skład gminy wchodzi 29 miejscowości, w tym 27 sołectw.

Mapa 1. Położenie gminy Kłoczew na tle powiatu ryckiego.



Źródło: <http://www.wystartujbiznesem.pl/index.php/page/show/2>

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021

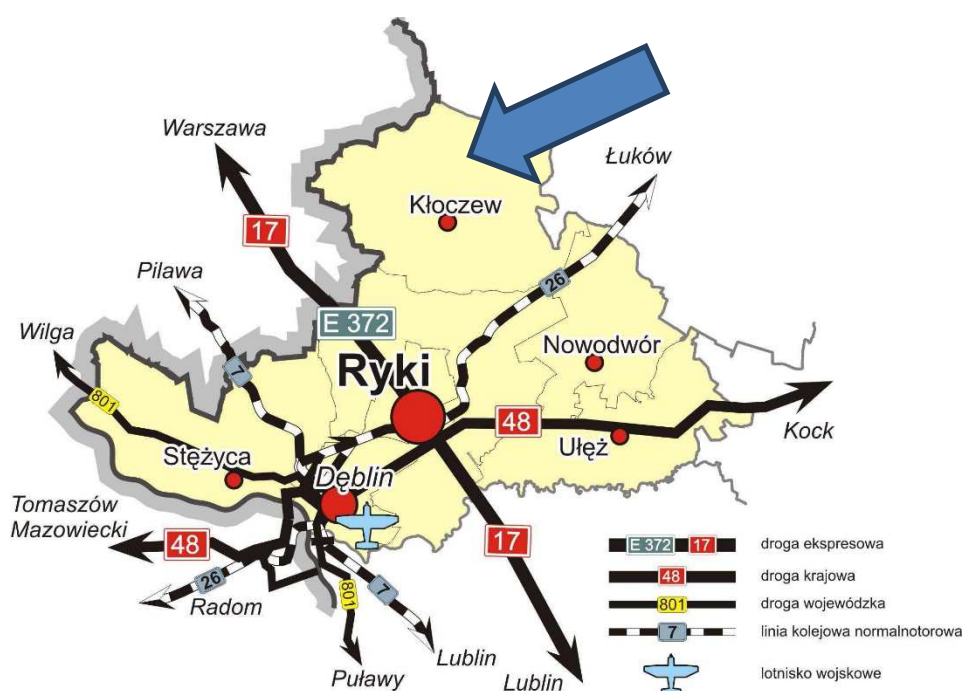


Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

3.1.2. Położenie komunikacyjne

Gmina Kłoczew położona jest obok ważnego szlaku komunikacyjnego, tj.: drogi krajowej 17 (przyszłej ekspresowej S17). Pomimo faktu, iż przez jej teren nie przebiegają żadne drogi krajowe i wojewódzkie gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne z Lublinem oraz Warszawą. Miejscowość gminna jest węzłem komunikacyjnym, gdzie krzyżuje się tu szereg dróg gminnych i powiatowych. Gmina Kłoczew jest położona ok. 78 km od stolicy województwa Lublina, ok. 12 km od Ryk i ok. 24 km od Dębina – największych miejscowości w powiecie oraz ok. 108 km od Warszawy.

Mapa 2. Gmina Kłoczew na tle mapy drogowej powiatu ryckiego.



Źródło: Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Uwarunkowania wewnętrzne, Synteza, BPP, Lublin 2011.

3.1.3. Sieć osadnicza

Na terenie gminy wykształciła się dwustopniowa hierarchia sieci osadniczej obejmująca lokalny ośrodek gminny jakim jest Kłoczew (zgodnie z ustaleniami *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego*) oraz wsie podstawowe z przewagą zabudowy zagrodowej. Sieć osadnicza ukształtowana jest w układzie pasmowym wzdłuż tras komunikacyjnych.

Zgodnie z obowiązującym *Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Zagospodarowania Gminy Kłoczew* w obszarze rozwoju osadnictwa przyjęto zasadę podziału obszaru gminy na strefy potencjalnego rozwoju osadnictwa oraz strefy terenów otwartych.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Wśród stref potencjalnego rozwoju osadnictwa należy wymienić:

1. Obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej;
2. Obszary zabudowy mieszkaniowej;
3. Obszary aktywności gospodarczej.

Wśród stref terenów otwartych należy natomiast wskazać:

1. Rejon Wysoczyzna – teren predysponowany do utrzymania i intensywnego rozwoju funkcji rolniczej;
2. Rejon Doliny i kompleksy leśne – obszar powiązany przyrodniczo i przestrzennie z dolinami Okrzejki i Swarzyny oraz położonymi w ich sąsiedztwie kompleksami leśnymi, wskazany do utrzymania w dotychczasowym użytkowaniu z intensyfikacją turystyki i rekreacji.

Miejscowość Kłoczew pełni rolę wielofunkcyjnego ośrodka gminnego o znaczeniu lokalnym oraz jest głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym. Skupia dużą ilość usług w zakresie obsługi ludności i rolnictwa, jak również zakładów produkcyjnych. Posiada dobre predyspozycje do rozwoju funkcji mieszkaniowej. Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłoczew” zadaniem samorządu powinien być dalszy rozwój miejscowości przez preferowanie jej do lokalizacji pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej oraz wyznaczenia odpowiednio uzbrojonych terenów pod funkcje mieszkaniowe z możliwością realizacji usług i nieuciążliwego rzemiosła oraz budownictwa mieszkaniowego.

3.1.4. Walory przyrodnicze i kulturowe

Pod względem fizycznogeograficznym gmina Kłoczew leży na obszarze mezoregionu Wysoczyzna Żelechowska, należącego do makroregionu: Nizina Południowopodlaska. Obszar gminy to powierzchnia wysoczyzny morenowej rozcięta doliną rzeki Okrzejki i Swarzyny.

Obszar gminy Kłoczew leży w dorzeczu Wisły w zlewni rzeki Okrzejki. Przez teren gminy przepływa również rzeka Swarzyna, prawostronny lokalny dopływ Okrzejki. Północne fragmenty gminy należą do zlewni rzeki Wilgi.

Gmina Kłoczew ma charakter typowo rolniczy, urozmaicony dolinami i lasami oraz licznymi zbiornikami wodnymi (stawy hodowlane: Jagodne, Kłoczew, Rybaki). Do terenów zróżnicowanych krajobrazowo należą:

- doliny rzek: Okrzejki i Swarzyny z występującymi siedliskami łągu i olsu;
- kompleks stawów w Jagodne-Gózd;
- zwarte kompleksy leśne występujące na terenie gminy.

Lasy na terenie gminy Kłoczew zajmują powierzchnię 3 089 ha, co stanowi tylko 21,60 % obszaru gminy. Lesistość gminy jest stosunkowo niska, wskaźnik ten w powiecie ryckim wynosi 21,8%, a w województwie lubelskim 22,4 %. Największą lesistością charakteryzują się tereny Gęziej Wólki, Starego Zadybia, Nowego Zadybia, Bramki, Zwadnika, Czernica oraz tereny położone na północ od miejscowości Kłoczew. Wśród zespołów leśnych dominują siedliska borowe z przewagą boru mieszanego świeżego. Niska lesistość gminy wymaga szczególnej ochrony istniejących terenów leśnych. Dotyczy to zarówno większych kompleksów, jak i nielicznych małych, izolowanych lasów rozproszonych wśród terenów rolnych.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Na terenie gminy Kłoczew nie występują obszary o międzynarodowej i krajowej randze przyrodniczo-krajobrazowej oraz wchodzące w skład Krajowego Systemu Obszarów Chronionych. Głównym i praktycznie jedynym funkcjonującym ciągiem powiązań jest dolina Okrzejki. Stanowi ona regionalny ciąg ekologiczny, wiążący przestrzeń ekologiczną gminy z cennymi obszarami przyrodniczymi, zwłaszcza na zachodzie z Nadwiślańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

W chwili obecnej na terenie gminy ochroną objęte jest założenie parkowe w Starym Zadybiu i Jagodnym z drugiej połowy XIX wieku. Ponadto na terenie gminy ustanowione są następujące pomniki przyrody: 13 pojedynczych drzew, grupa 2 drzew i aleja 364 drzew w Starym Zadybiu.

Na terenie gminy Kłoczew brakuje kompleksowej bazy turystycznej. Funkcjonuje ośrodek „Eko-Farma Żelechów”, w skład którego wchodzi łowisko dla wędkarzy z bazą rekreacyjno-hotelową w miejscowości Huta Zadybska oraz dwa gospodarstwa agroturystyczne. Gmina posiada ponadto możliwości rozwoju bazy turystycznej w oparciu o stawy rybne w miejscowości Gózd, zbiornik wodny w Kłoczewie oraz zespół pałacowy w Starym Zadybiu.

Na terenie gminy Kłoczew znajdują się zabytki historyczne wpisane do rejestru zabytków. Wśród nich należy wyróżnić zabytki architektury i budownictwa, zespoły dworskie, miejsca pamięci narodowej, cmentarze, kapliczki, figury i krzyże przydrożne, mające zarówno wartość kulturową i turystyczną.

Główne zabytki to:

- Zespół Dworsko-Parkowy w Jagodnym
Zespół Dworsko-Parkowy z przełomu m z XVIII/XIX wieku obejmujący: dwór drewniany, 2 oficyny murowane, rządówkę, stajnię, oborę, spichlerz, kuźnię i park dworski;
- Zespół Dworski w Starym Zadybiu
Zespół Dworski z połowy XIX wieku obejmujący: dwór murowany, stajnię, stodołę, gorzelnię i park dworski ;
- Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Jana Chrzciciela w Kłoczewie
Obejmujący: kościół murowany, kaplicę p.w. św. Barbary, dzwonnice, ogrodzenie z bramą, plebanię i park.

Ponadto do ciekawych historycznie obiektów należy zaliczyć:

- młyny wodne: w Rybakach, Wylezinie i w Zaryte-Olszynie;
- cmentarz mariawicki w Goździe z początku XX wieku;
- cmentarz parafialny w Kłoczewie z XIX wieku.

Gmina Kłoczew jest miejscem do wypoczynku dla potencjalnych turystów, rozwoju rekreacji oraz uprawiania turystyki rowerowej i pieszej. Teren gminy nie posiada rozwiniętej bazy turystycznej. Istniejące walory: czyste środowisko i korzystne uwarunkowania przyrodniczo-krajobrazowe predysponują gminę do rozwoju usług związanych z turystyką i agroturystyką. Gmina Kłoczew i okoliczne gminy podejmują wspólne działania w celu promocji istniejących walorów przyrodniczych i kulturowych. Niestety większość działań w tym zakresie wymaga również nakładów inwestycyjnych oraz przeprowadzenia prac konserwacyjnych i remontowych obiektów zabytkowych, a także rewitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego.

Na obszarze gminy Kłoczew eksploatowane są surowce budowlane złóż piasków i kruszywa naturalnego grubego. Zaspokajają w pełni zapotrzebowanie gminy i sąsiadujących powiatów w surowiec dla celów

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

budownictwa i drogownictwa. Problemem gminy Kłoczew jest intensywna eksploatacja zasobów istniejących żwirowni i związane z tym ponadnormatywne zużycie dróg lokalnych. W związku z powyższym istotne jest stworzenie we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Rykach systemu kontroli ponadnormatywnych ładunków w transporcie ciężarowym i współudział w bieżących remontach dróg służących do transportu betonu z betoniarni zlokalizowanych przy granicy z Gminą Kłoczew.

3.2. Infrastruktura społeczna

Pojęcie infrastruktura społeczna należy rozumieć jako zespół urządzeń publicznych stanowiących materialną podstawę przekazu usług socjalnych, oświatowych i kulturowych. W polityce społecznej występuje w dwóch układach: w roli instytucjonalnej i funkcjonalnej. Do infrastruktury społecznej zaliczamy infrastrukturę z zakresu oświaty i edukacji, kultury i sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej, wypoczynku oraz bezpieczeństwa. Od jej stanu zależy poziom życia mieszkańców i ich szanse przyszłego rozwoju.

3.2.1. Sytuacja demograficzna

Gminę Kłoczew na dzień 31.12.2014 zamieszkiwało 7 579 osób. W 2013 roku na terenie gminy mieszkało 7 401 osoby, co plasowało ją na 3 miejscu w powiecie ryckim, uwzględniając liczbę mieszkańców miast Ryki i Dęblin. Średnia gęstość zaludnienia na obszarze gminy wynosi 52,92 os/km², dla porównania gęstość zaludnienia na obszarze województwa lubelskiego wynosi 86 os/km², natomiast w powiecie ryckim przypada średnio 95 os/km².

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Kłoczew z podziałem na poszczególne miejscowości (stan na dzień 31 grudnia 2014 r.).

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	MIESZKAŃCY			
		OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	%
1.	Borucicha	127	65	62	1,68
2.	Bramka	330	156	174	4,35
3.	Czernic	805	387	418	10,62
4.	Gęsia Wólka	361	190	171	4,76
5.	Gózd	374	183	191	4,93
6.	Huta Zadybska	95	47	48	1,25
7.	Jagodne	59	33	26	0,78
8.	Janopol	206	100	106	2,72
9.	Julianów	63	32	31	0,83
10.	Kawęczyn	510	254	256	6,73

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

11.	Kąty	49	21	28	0,65
12.	Kłoczew	1225	626	599	16,16
13.	Kokoszka	131	74	57	1,73
14.	Kurzelaty	73	33	40	0,96
15.	Nowe Zadybie	252	129	123	3,32
16.	Padarz	123	57	66	1,62
17.	Przykwa	394	201	193	5,20
18.	Rybaki	69	37	32	0,91
19.	Rzyczyna	181	81	99	2,39
20.	Sokoła	192	103	89	2,53
21.	Sosnowka	129	60	69	1,70
22.	Stare Zadybie	508	263	245	6,70
23.	Stryj	368	178	190	4,86
24.	Wojciechówka	101	48	53	1,33
25.	Wola Zadybska	333	158	175	4,39
26.	Wola Zadybska – Kolonja	64	38	26	0,84
27.	Wycznanka	88	40	48	1,16
28.	Wylezin	245	116	129	3,23
29.	Zaryte	124	66	58	1,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew.

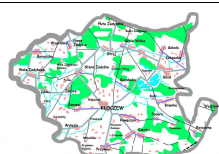
Tabela 2. Liczba mieszkańców w gminach powiatu ryckiego.

MSC.	GMINA	ROK								
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Ryki	20545	20512	20449	20380	20311	20928	20822	20808	20788
2	Dęblin	18150	17976	17774	17665	17775	17730	17565	17267	17057
3	Kłoczew	7355	7363	7287	7276	7265	7514	7440	7439	7401
4	Stężycza	5514	5444	5417	5382	5350	5440	5400	5303	5334
5	Nowodwór	4305	4296	4243	4256	4234	4285	4246	4208	4212
6	Ułęż	3576	3560	3508	3475	3407	3395	3360	3299	3288

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy w ostatnich latach występowała również niewielka przewaga zamieszkałych mężczyzn nad kobietami. Stan i charakterystykę zaludnienia gminy w latach 2005-2013 przedstawia poniższa tabela.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Tabela 3. Liczba kobiet i mężczyzn w Gminie Kłoczew w latach 2005-2013.

ROK	LICZBA MIESZKAŃCÓW	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
2013	7401	3730	3671
2012	7429	3749	3680
2011	7440	3751	3689
2010	7514	3785	3729
2009	7265	3658	3607
2008	7276	3668	3608
2007	7287	3688	3599
2006	7363	3711	3652
2005	7355	3726	3629

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Gminie Kłoczew, w odróżnieniu od dużej części obszaru województwa lubelskiego oraz powiatu ryckiego, nie obserwuje się w ostatnich latach zjawiska ciągłego ujemnego przyrostu naturalnego. Bilans urodzeń i zgonów w danych okresach zmienia się, co szczegółowo prezentują tabele nr 4 oraz nr 5. Należy podkreślić, iż różnice te są nieznaczne, nie mniej jednak taki stan rzeczy utrzymuje się co najmniej od kilku lat. Najwyższy ujemny przyrost naturalny odnotowano w roku 2012 i 2013 i wynosił on w obu przypadkach – 1,3. Warto zauważyć, że w tym samym okresie dokładnie taki sam ujemny przyrost odnotowano także na terenie powiatu ryckiego. Najwyższy dodatni przyrost na terenie gminy zarejestrowano natomiast w roku 2010. Na tym tle gmina Kłoczew nie wyróżnia się od innych gmin tego powiatu, za wyjątkiem dwóch gmin, tj. Stężyca oraz Ułęż, gdzie od dłuższego czasu notuje się znacznie wyższą liczbę zgonów niż urodzeń. W latach 2006-2013 znacznie większą umieralność na terenie gminy można było zaobserwować wśród mężczyzn.

Tabela 4. Urodzenia żywe i zgony w latach 2005-2013.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Urodzenia żywe na 1 000 ludności	11,2	12,4	11,8	13,5	12,6	14,4	12,4	11,6	11,1
Zgony na 1 000 ludności	12,09	10,43	10,07	13,74	12,34	10,52	13,23	12,91	11,06

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

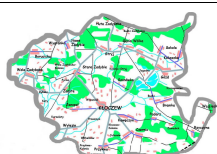


Tabela 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie ryckim w latach 2005-2013.

Jednostka terytorialna	przyrost naturalny na 1000 ludności								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat rycki	0,8	0,1	-0,6	-1,2	-0,4	-0,1	-1,9	-1,3	-1,3
Dęblin	1,0	-0,5	0,0	-0,5	0,3	-0,8	-1,9	-0,1	-2,4
Kłoczew	-0,9	2,0	1,7	-0,3	0,3	3,9	-0,8	-1,3	0,0
Nowodwór	2,3	3,2	-3,2	3,0	6,5	-1,6	-0,7	0,9	3,3
Ryki	1,8	1,0	0,0	-0,2	0,1	1,7	-1,5	0,2	-0,3
Ryki - miasto	1,9	1,5	1,2	-0,5	0,7	3,5	-0,3	1,5	-1,0
Ryki - obszar wiejski	1,7	0,5	-1,1	0,0	-0,4	0,0	-2,7	-0,9	0,3
Stężycza	-1,6	-5,4	-2,5	-8,7	-6,2	-2,6	-2,2	-9,7	-4,0
Ułęż	0,3	-1,4	-6,6	-4,9	-8,4	-10,5	-7,4	-7,5	-7,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gminę charakteryzuje również ujemny wskaźnik migracji, co oznacza większą liczbę osób wymeldowanych, niż zameldowanych na jej terenie w ciągu jednego roku. Średnia wartość salda migracji w latach 2005 -2013 wyniosła -42 osoby. W ciągu ostatnich 9 lat ani razu nie odnotowano dodatniego salda migracji. Tym samym obecną sytuację należy tłumaczyć takimi czynnikami jak słaba infrastruktura gospodarcza, brak miejsc pracy. Jednocześnie należy mieć świadomość, iż ze względu na bliskość Ryk i Dębina oraz relatywnie dobre połączenia drogowe z Lublinem i Warszawą nie da się w znacznym stopniu ograniczyć migracji zarobkowej mieszkańców gminy.

3.2.2. Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców

Spółeczeństwo gminy Kłoczew należy do społeczeństw starzejących się. W roku 2009 średnia wieku wynosiła 38,2 a w 2013 roku - 38,5 i bardzo powoli rośnie. Można zatem zaobserwować tendencję do starzenia się społeczeństwa.

Tabela 6. Średnia wieku mieszkańców w gminie Kłoczew w latach 2009-2013.

ROK	2009	2010	2011	2012	2013
ŚREDNIA WIEKU W LATACH	38,2	38,0	38,2	38,3	38,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew.

W strukturze płciowej widać, że zdecydowana przewaga kobiet nad mężczyznami występuje powyżej 70 roku życia. Mężczyźni przeważają natomiast w kategorii wiekowej 30-34 lata. Na podstawie analiz danych GUS można stwierdzić, że liczba osób w wieku produkcyjnym w ujęciu rocznym, w przeciągu ostatnich trzech lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie – tabela nr 7. Z tych samych danych wynika,

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

że odsetek osób w wieku produkcyjnym jest większy niż osób w wieku poprodukcyjnym, w związku z czym struktura ludności wg grup ekonomicznych jest korzystna.

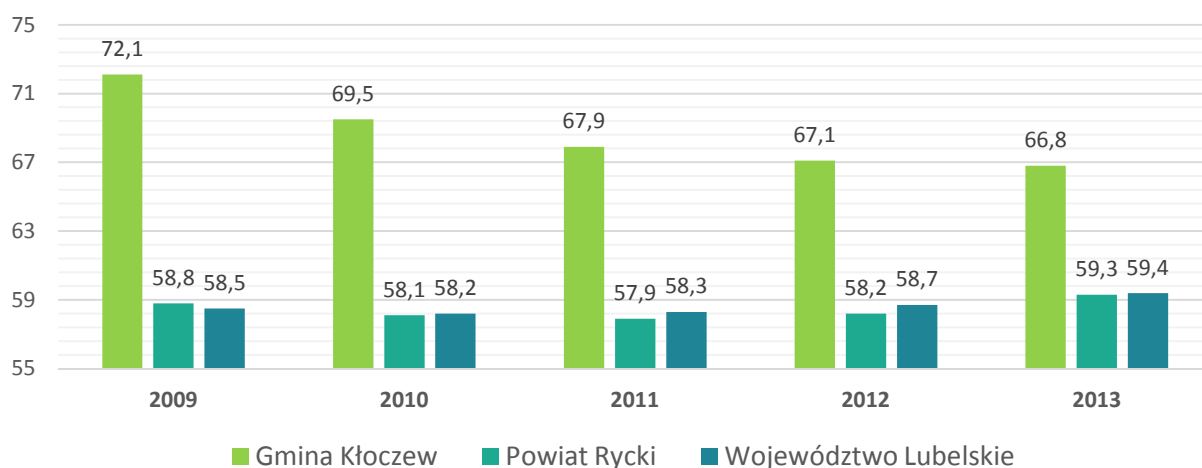
Tabela 7. Charakterystyka zaludnienia na terenie gminy Kłoczew.

LICZBA MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM	2011	2012	2013
	7440	7439	7401
W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM	1638	1604	1571
W WIEKU PRODUKCYJNYM	4430	4453	4438
- W TYM KOBIETY	1984	1981	1992
- W TYM MĘŻCZYŹNI	2446	2472	2446
W WIEKU POPRODUKCYJNYM	1372	1382	1392

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego dla Gminy Kłoczew wynosi 66,8 i jest on wyższy niż w powiecie ryckim 59,3 oraz jednocześnie przewyższa wartość wskaźnika dla województwa wynoszącą 59,4. Wskaźnik ten stanowi syntetyczną miarę sytuacji demograficznej i mówi, ile osób młodszych i starszych przypada na jedną osobę w wieku produkcyjnym, czyli ile średnio osób znajduje się na utrzymaniu jednej osoby. Jego wysoka wartość ma niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy i powoduje sytuację, w której zbyt duża liczba mieszkańców utrzymuje się ze świadczeń socjalnych.

Wykres 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Mieszkańcy Gminy Kłoczew tylko w niewielkim stopniu mogą wykazać się dobrym wykształceniem. Według danych GUS wykształcenie wyższe w 2002 roku posiadało niespełna 2% osób, wykształcenie średnie ok. 12% mieszkańców. Znacznie ponad połowa ludności gminy posiada wykształcenie zawodowe i niższe, co w znaczący sposób wpływa na jej konkurencyjność. Należy bowiem podkreślić, iż wykształcenie jest czynnikiem stymulującym rozwój społeczno-gospodarczy i aktywność ekonomiczną ludności.

W strukturze płciowej wykształcenia praktycznie na każdym poziomie, z wyjątkiem zasadniczego zawodowego, dominują kobiety. Strukturę wykształcenia mieszkańców gminy prezentuje szczegółowo poniższa tabela.

Tabela 8. Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Kłoczew oraz województwa lubelskiego wg płci – 2002 r.

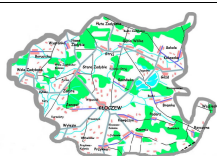
WYKSZTAŁCENIE					
	WYŻSZE	ŚREDNIE RAZEM	ZASADNICZE ZAWODOWE	PODSTAWOWE UKOŃCZONE	PODSTAWOWE NIEUKOŃCZONE I BEZ WYKSZTAŁCENIA
Gmina Kłoczew					
Ogółem	1,95%	11,46%	23,77%	33,05%	8,93%
Mężczyźni	1,16%	10,20%	29,19%	32,02%	7,08%
Kobiety	2,75%	12,74%	18,22%	34,10%	10,82%
Województwo lubelskie					
Ogółem	7,87%	26,10%	17,00%	28,10%	4,48%
Mężczyźni	3,35%	11,10%	10,53%	13,51%	1,69%
Kobiety	4,52%	14,98%	6,47%	14,59%	2,79%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba osób ze średnim wykształceniem jest stosunkowo niska, natomiast osób bez wykształcenia jest aż o 4,45 punktów procentowych więcej niż w województwie, a z wykształceniem wyższym o ok. 6% mniej. Tym samym podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców powinno być jednym z kluczowych wyzwań prorozwojowych Gminy Kłoczew.

Należy podkreślić, że niekorzystne zmiany demograficzne są jednym z głównych wyzwań rozwojowych województwa lubelskiego. Oddziałują one bardzo silnie na rynek pracy, edukację oraz usługi publiczne.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Dlatego należy koncentrować się na działaniach sprzyjających tworzeniu miejsc pracy, jak i tworzeniu otoczenia sprzyjającego przedsiębiorczości i innowacjom. Większa liczba miejsc pracy wpłynie na zahamowanie odpływu migracyjnego. Ze względu na fakt, iż tendencje związane ze starzeniem się społeczeństwa należy uznać za zjawisko trwałe, również w gminie Kłoczew należy podejmować działania mające na celu zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców oraz poprawę dostępu do usług publicznych.

3.2.3. Gospodarstwa domowe oraz źródła ich utrzymania

W Gminie Kłoczew znajduje się 2 055 gospodarstw domowych, z czego przeważającą część stanowią gospodarstwa jednorodzinne – 1 390. W roku 2002 w Kłoczewie zamieszkiwało 1 068 rodzin. 49,2% gospodarstw utrzymuje się ze źródeł zarobkowych, natomiast prawie 50% ze źródeł niezarobkowych¹. Pełne zestawienie źródeł utrzymania przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Źródła utrzymania gospodarstw domowych w gminie Kłoczew.

RODZAJ ŹRÓDŁA UTRZYMANIA	%
Praca najemna	21,90
poza rolnictwem w sektorze publicznym	10,90
poza rolnictwem w sektorze prywatnym	10,42
w rolnictwie w sektorze publicznym	0
w rolnictwie w sektorze prywatnym	0,58
Praca na rachunek własny	37,81
poza rolnictwem	1,70
w swoim gospodarstwie rolnym	36,11
w rolnictwie poza swoim gospodarstwem rolnym	0
Niezarobkowe	40,29
emerytura pracownicza, kombatancka i pochodne	9,93
emerytura rolna	19,81

¹ Dane GUS z Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r.



renta z tytułu niezdolności do pracy	5,11
renta socjalna	0,14
renta rodzinna	1,31
zasiłek dla bezrobotnych	0,78
zasiłek pomocy społecznej	0,83
inne niezarobkowe źródło	2,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wg danych RegioSet w 2005 roku dochód na mieszkańca gminy wynosił 1 556,00 zł. W rankingu RegioSet gmin o najwyższych dochodach na 1 mieszkańca gmina Kłoczew zajęła dopiero 2 045 miejsce na 2 478 gmin. Pokazuje to, że społeczeństwo gminy Kłoczew należy do jednego z uboższych w kraju. Poprawa zamożności ludzi w gminie jest więc priorytetowym działaniem w najbliższych latach.

Z zebranych danych demograficznych można wysunąć wnioski, że na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się: spadek liczby mieszkańców gminy, przewagę mężczyzn w strukturze płci, korzystny odsetek osób w wieku produkcyjnym, liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń, co powoduje ujemny przyrost naturalny.

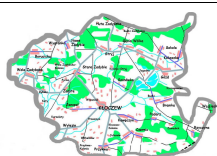
3.2.4. Sytuacja mieszkaniowa (mieszkalnictwo)

Zabudowa mieszkaniowa gminy Kłoczew ukształtowana została w oparciu o podstawową i tradycyjną funkcję gminy jaką jest rolnictwo. Dominuje budownictwo charakterystyczne dla osadnictwa wiejskiego pod względem formy i funkcji, tj. budynek mieszkalny jednorodzinny lub wielorodzinny z towarzyszącą zabudową związaną z działalnością gospodarczą mieszkańców. Sieć osadnicza rozmieszczona jest dość równomiernie. Pod względem typologii osadnictwa przeważają wsie - ulicówki charakteryzujące się zwartą zabudową mieszkaniową po obu stronach. W gminie występują także miejscowości typu rzędówka, ciągnące się wzdłuż prostej drogi z luźną zabudową, często występującą tylko po jednej stronie drogi. W gminie Kłoczew większość mieszkań stanowi własność prywatną, i pozostaje we władaniu osób fizycznych, co jest charakterystyczne dla gmin wiejskich. Poniższa tabela prezentuje formy własności zasobów mieszkaniowych w latach 2006, 2007 i 2009.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe gminy Kłoczew wg form własności w latach 2006, 2007 i 2009.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007	2009
LICZBA MIESZKAŃ OGÓŁEM	1 908	1 913	1 997
ZASOBY GMINY	4	4	0

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

ZASOBY OSÓB FIZYCZNYCH	1 899	1 904	1 997
ZASOBY ZAKŁADÓW PRACY	1	1	0
ZASOBY POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW	4	4	0

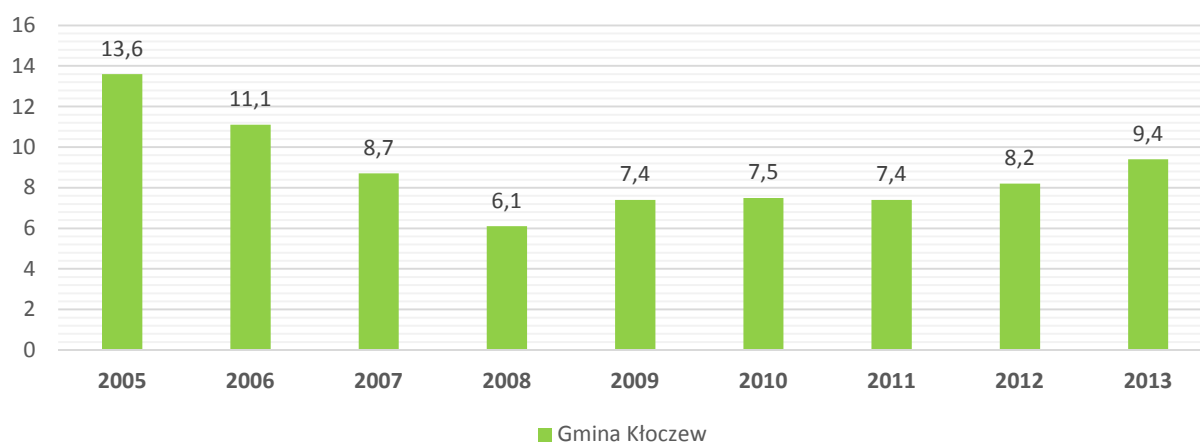
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2.5. Struktura zatrudnienia i rynek pracy

Dokonanie właściwej analizy rynku pracy i struktury zatrudnienia w Gminie Kłoczew jest bardzo trudne. Przyczynę takiego stanu rzeczy stanowi brak rzetelnych i przede wszystkim aktualnych danych na temat osób pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz w mikroprzedsiębiorstwach. Analizując dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane pochodzące z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, można stwierdzić, iż w 2014 roku liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON dla gminy Kłoczew wyniosła ogółem 204. Jeśli pod uwagę weźmiemy trend udziału pracujących osób w wieku produkcyjnym w ostatnich trzech latach widać wzrost w porównaniu z latami wcześniejszymi. Należy jednakże pamiętać, że dane te nie obejmują pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz w firmach.

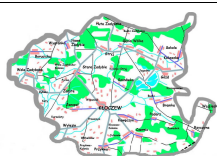
Bezrobocie w Gminie Kłoczew podobnie jak w powiecie ryckim ma częściowo charakter strukturalny i jest również wynikiem słabego rozwoju ośrodka powiatowego – Ryk (brak przemysłu poza przetwórstwem rolno-spożywczym, tj.: najbardziej podatnym na uwarunkowania polityki międzynarodowej – kryzys ukraiński i embargo rosyjskie). Nie jest więc możliwe szybkie jego ograniczenie i konieczne jest podjęcie szeregu zintegrowanych działań służących rozwiązaniu tego problemu. Procentowe określenie bezrobocia w okresie ostatnich kilku lat jest zupełnie niemożliwe ze względu na brak danych GUS odnośnie aktywności zawodowej mieszkańców. GUS udostępnia natomiast dane na temat bezrobocia rejestrowanego wśród osób w wieku produkcyjnym. Szczegóły prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym 2004-2013.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

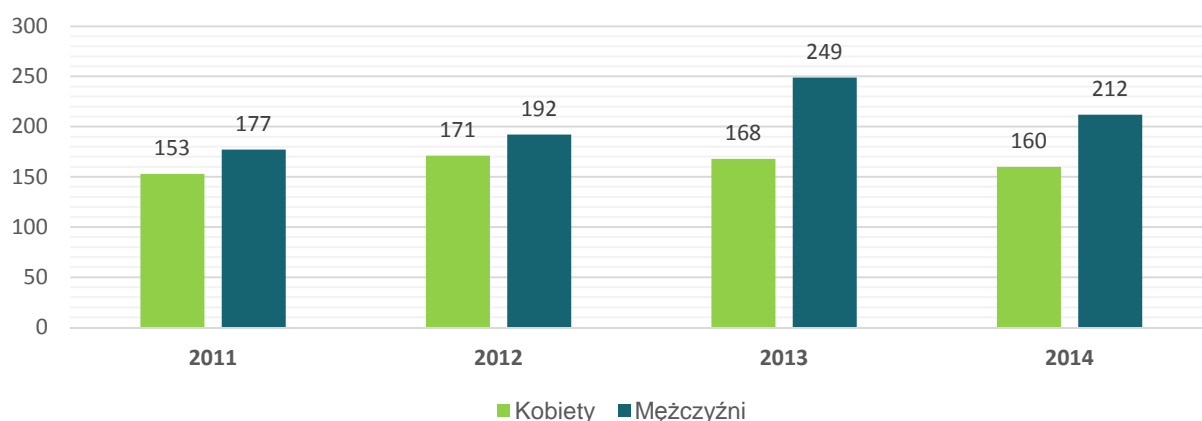
Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach z ostatnich czterech lat należy stwierdzić, iż liczba osób bezrobotnych w Gminie Kłoczew nie znacznie waha się. O ile liczba bezrobotnych kobiet od 2011 utrzymuje się na podobnym poziomie, to liczba niepracujących mężczyzn stale rośnie. Największy wzrost liczby bezrobotnych mężczyzn zaobserwowano w roku 2013. Rok 2014 przyniósł z kolei jej niewielki spadek.

Wykres 3. Liczba bezrobotnych w gminie Kłoczew w latach 2011-2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach .

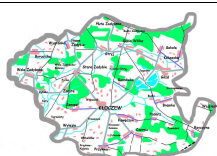
Interesująco przedstawia się również struktura osób bezrobotnych z uwagi na ich wykształcenie. Dane PUP wyraźnie pokazują, iż wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2014 r. największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz policealnym, najmniejszą - osoby legitymujące się wykształceniem wyższym ogólnokształcącym.

Tabela 11. Bezrobocie wg wykształcenia na terenie gminy Kłoczew w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
WYŻSZE	26	18	8
POLICEALNE I ŚREDNIE ZAWODOWE	104	47	57
ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	62	48	14
ZASADNICZE ZAWODOWE	105	32	73
GIMNAZJUM I PONIŻEJ	75	15	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach.

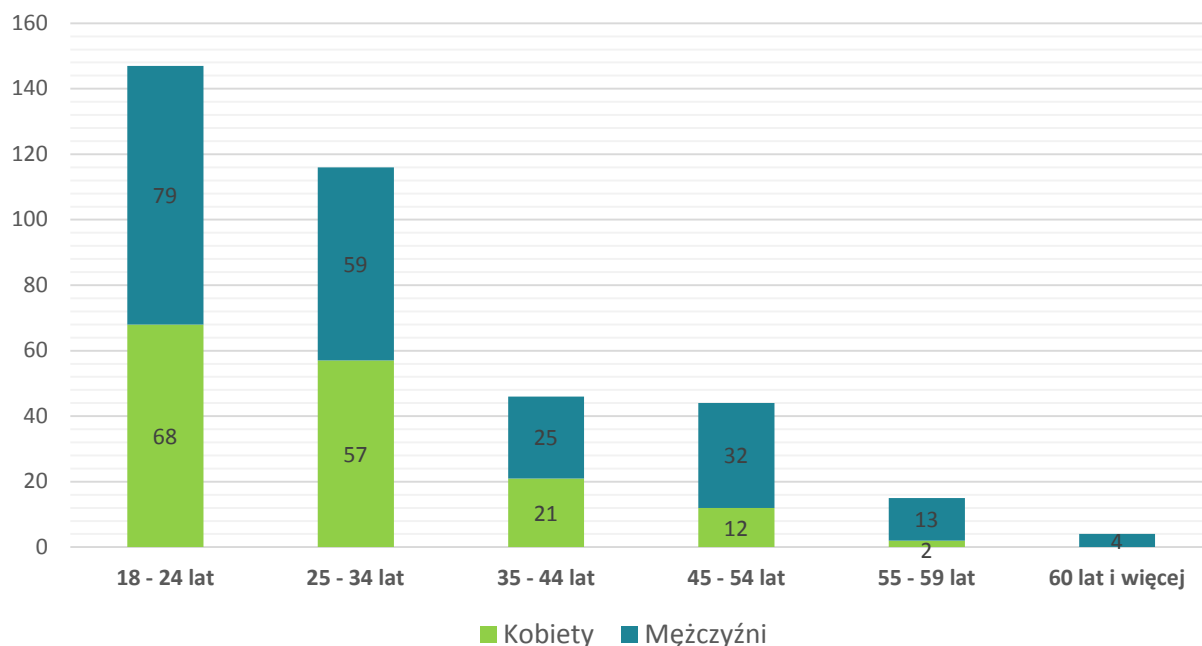
Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

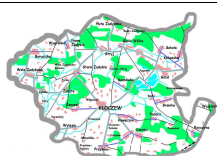
Kolejnym z analizowanych kryteriów bezrobocia jest jego struktura z uwagi na wiek. W gminie Kłoczew na koniec 2014 roku najwięcej osób pozostających bez pracy to ludzie młodzi w wieku 18-24 lata. Łącznie jest to 147 osób, a więc 39,5% wszystkich zarejestrowanych w tym czasie bezrobotnych. Najmniej liczną grupę osób pozostających bez pracy stanowią natomiast osoby w przedziale wieku 55-59 oraz osoby powyżej 60 roku życia. Wśród nich znajdują się tylko 2 kobiety.

Wykres 4. Bezrobocie wg wieku na terenie gminy Kłoczew w 2014 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach.

Zmiany zachodzące na rynku pracy, wynikające z czynników demograficznych i ekonomicznych, warunkują konieczność podjęcia realizacji przedsięwzięć aktywizacyjnych na rzecz wsparcia osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz nieaktywnych zawodowo. Ze względu na konieczność obniżenia bezrobocia na terenie gminy należy położyć nacisk na szkolenia w dziedzinach związanych z samozatrudnieniem i stymulować rozwój nowych firm na terenie gminy oraz prowadzić działania promujące przedsiębiorczość wśród mieszkańców. Ze względu na wysoki poziom ukrytego bezrobocia należy podejmować działania dotyczące reorientacji zawodowej osób odchodzących z rolnictwa w celu podejmowania przez nich zatrudnienia poza rolnictwem.



Pozostałe dane na temat bezrobocia w gminie Kłoczew obrazuje poniższa tabela.

Tabela 12. Bezrobotni i poszukujący pracy w gminie Kłoczew – stan na dzień 31.12.2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA BEZROBOTNYCH OGÓŁEM	Z TEGO WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W MIESIĄCACH						LICZBA BEZROBOTNYCH Kobiet RAZEM	Z TEGO WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W MIESIĄCACH						BEZROBOTNI W OKRESIE DO 12 M-CY OD DNIA UKOŃCZENI NAUKI RAZEM	LICZBA POSZUKUJĄCYCH PRACY	
			Do 1	1- 3	3- 6	6- 12	12- 24	Pow. 24		Do 1	1- 3	3- 6	6- 12	12- 24	Pow. 24		RAZEM	KOBIETY
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY W MIESIĄCACH	Do 1	28	28	0	0	0	0	0	8	8	0	0	0	0	0	5	0	0
	1-3	71	0	71	0	0	0	0	29	0	29	0	0	0	0	8	0	0
	3-6	49	0	0	49	0	0	0	28	0	0	28	0	0	0	13	1	1
	6-12	54	0	0	0	54	0	0	24	0	0	0	24	0	0	6	0	0
	12-24	92	0	0	0	0	92	0	43	0	0	0	0	43	0	0	1	0
	Pow. 24	78	0	0	0	0	0	78	28	0	0	0	0	0	28	0	4	1
1 WIEK	18-24	147	15	29	32	22	35	14	68	4	12	19	12	17	4	29	0	0
	25-34	116	6	20	9	17	36	28	57	3	9	5	10	16	14	2	2	1
	35-44	46	3	7	5	7	10	14	21	1	3	3	2	4	8	1	4	1
	45-54	44	4	10	2	5	10	13	12	0	3	1	0	6	2	0	0	0
	55-59	15	0	5	1	2	1	6	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

	60 I WIĘCEJ LAT	4	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WYKSZTAŁCENIE	WYŻSZE	26	3	6	4	3	6	4	18	3	3	3	2	4	3	4	1	1
	POLICEALNE I ŚR. ZAWODOWE	104	6	19	13	14	31	21	47	3	5	6	9	14	10	14	1	0
	ŚR. OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	62	1	12	15	13	13	8	48	1	11	13	9	9	5	11	0	0
	ZASADNICZE ZAWODOWE	105	14	14	14	15	29	19	32	0	5	6	2	12	7	3	3	0
	GIMNAZJALNE I PONIŻEJ	75	4	20	3	9	13	26	15	1	5	0	2	4	3	0	1	1
STAŻ PRACY	Do 1 roku	93	9	18	17	14	19	16	52	3	11	10	9	7	12	6	1	0
	1-5	79	5	11	7	12	24	20	29	1	4	2	6	11	5	3	3	1
	5-10	28	3	6	1	6	7	5	10	1	2	0	3	4	0	0	1	1
	10-20	41	1	8	4	7	8	13	18	1	2	4	1	6	4	0	1	0
	20-30	11	1	3	0	3	1	3	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0
	30 LAT I WIĘCEJ	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	BEZ STAŻU	119	9	25	19	12	33	21	49	2	9	12	5	14	7	23	0	0
OGÓŁEM		372	28	71	49	54	92	78	160	8	29	28	24	43	28	32	6	2

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rykach

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

3.2.6. Infrastruktura oświatowo-edukacyjna

Do najważniejszych zadań samorządów lokalnych należy dbanie o rozwój edukacji publicznej. W skład infrastruktury oświatowo-edukacyjnej w gminie Kłoczew wchodzi sześć placówek szkolnych:

1. Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Kłoczewie;
2. Zespół Szkół w Goździe;
3. Zespół Szkół w Czernicu;
4. Szkoła Podstawowa im. 1 Pułku Lotnictwa Myśliwskiego „Warszawa” w Starym Zadybiu;
5. Szkoła Podstawowa w Kawęczynie;
6. Szkoła Podstawowa im. Jana Kupczyka w Woli Zadybskiej.

Tabela 13. Liczba uczniów w szkołach gminy Kłoczew w latach 2011-2013 z uwzględnieniem typów szkół.

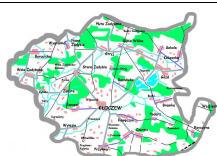
Lp.	RODZAJ SZKOŁY	ROK		
		2011	2012	2013
1	SZKOŁA PODSTAWOWA	506	491	476
2	GIMNAZJUM	232	229	238
3	ODDZIAŁ "0"	117	121	134
4	PRZEDSZKOLE	0	0	113
ŁĄCZNIE		855	841	961

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew.

Tabela 14. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach w roku 2014.

Lp.	NAZWA SZKOŁY	LICZBA UCZNIÓW
1	Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Kłoczewie	426
2	Zespół Szkół w Goździe	194
3	Zespół Szkół w Czernicu	172
4	Szkoła Podstawowa im. 1 . Pułku Lotnictwa Myśliwskiego „Warszawa” w Starym Zadybiu	58
5	Szkoła Podstawowa w Kawęczynie	55

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021

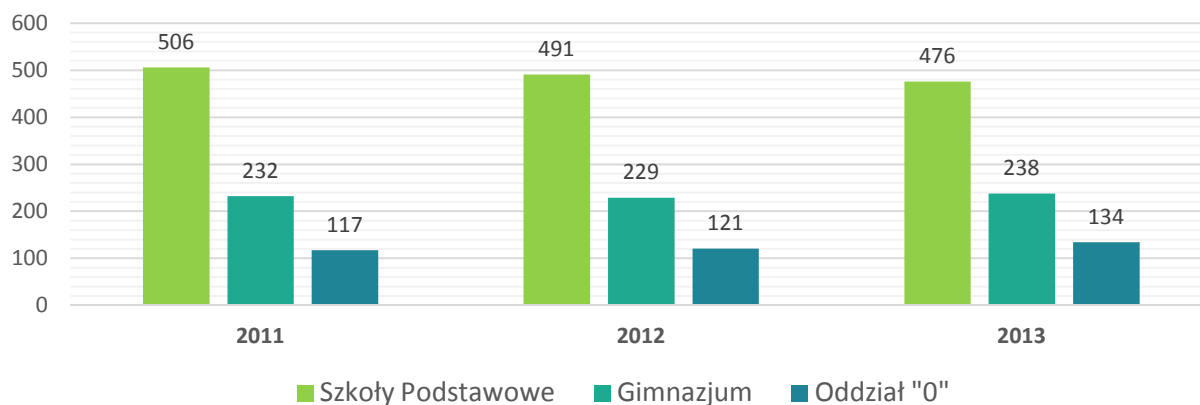


Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

6	Szkoła Podstawowa im. Jana Kupczyka w Woli Zadybskiej	44
RAZEM		949

W gminie Kłoczew, w przeciwieństwie do tendencji obecnie utrzymującej się w województwie lubelskim, nie obserwuje się drastycznego spadku liczby dzieci. Od 2011 roku liczba uczniów w lokalnych szkołach utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, bez względu na typ szkoły, co obrazuje poniższy wykres. Dokładne dane nt. liczby uczniów zostały zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kłoczew na lata 2014-2020 (str. 31.26).

Wykres 5. Liczba uczniów w gminie Kłoczew w latach 2011-2013 wg typów szkół.



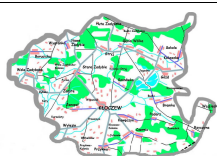
Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kłoczew, str. 32.

Ponadto na terenie gminy Kłoczew, przy trzech Zespołach Szkół – w Kłoczewie, Goździe i Czernicu – były i nadal są nadal prowadzone oddziały przedszkolne. Należy podkreślić, iż na koniec 2014 roku edukacją przedszkolną na terenie gminy objęte było 90% populacji dzieci w wieku 3-5 lat i jest to wskaźnik bardzo wysoki, nawet w porównaniu ze średnią powiatową i wojewódzką. Praktycznie wszystkie dzieci z terenu gminy mają możliwość uczęszczania do przedszkoli, co przy ich bogatej ofercie, w tym zajęć dodatkowych, nie tylko prowadzi do wyrównania szans edukacyjnych dzieci zamieszkujących na wsi, ale również pozwala zdobyć wszystkim zainteresowanym solidne kompetencje i umiejętności niezbędne do rozpoczęcia edukacji szkolnej.

Jednym ze współczesnych wyznaczników jakości kształcenia jest komputeryzacja szkół. W tym zakresie gmina Kłoczew osiągnęła również bardzo dobre rezultaty. Na koniec 2014 roku wszystkie szkoły znajdujące się na jej terenie były wyposażone w sprzęt komputerowy oraz pracownie informatyczne z dostępem do Internetu. Ponadto należy wskazać, iż stan techniczny wszystkich budynków szkolnych można określić jako dobry. Wszystkie szkoły wyposażone są również w bibliotekę, a szkoła w Goździe bibliotekę dysponującą Internetowym Centrum Informacji Multimedialnej. Ponadto wszystkie placówki, poza Szkołą Podstawową w Kawęczynie, posiadają niezbędną infrastrukturę sportową. W szkole w Goździe sala gimnastyczna wyposażona jest dodatkowo w specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny.

Problemem gminy Kłoczew, analogicznie do innych jednostek samorządu terytorialnego, jest i może w przyszłości być wysokość otrzymywanej z budżetu państwa subwencji oświatowej. Wydatki

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

ponoszone przez gminę na funkcjonowanie oświaty to w pierwszej kolejności płace nauczycieli oraz bieżące utrzymanie i remonty budynków. Z uwagi na fakt, iż gmina zobligowana jest ponosić powyższe koszty, a wpływy z subwencji oświatowej są niższe niż realne potrzeby utrzymuje się deficyt, który pokrywany jest ze środków własnych samorządu. Oznacza to, że gmina bilansując wydatki na oświatę, zmniejsza m.in. swoją zdolność inwestycyjną.

Tabela 15. Wydatki na oświatę w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.

ROK	KWOTA ZŁ	SUBWENCJA OŚWIATOWA	Dotacje	RÓŻNICA POKRYTA PRZEZ GMINĘ
2011	9 267 290,99	5 892 074	306 488,90	3 068 728,09
2012	10 274 672,73	6 200 249	390 478,09	3 683 945,64
2013	10 813,240,57	6 096 691	1 523 570,44	3 192 979,13
2014	10 627 656,01	6 188 120	1 040 348,61	3 399 187,40
2015 (plan)	10 020 645	6 169 664	339 358	3 511 623

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew oraz GUS.

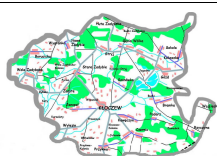
Na terenie gminy nie ma żadnej wyższej uczelni. Niedaleka odległość od miast Ryki, Dęblin i Łuków, a także relatywnie dobre połączenie z Warszawą i Lublinem, będącymi dużymi ośrodkami akademickimi, zapewniają dobrą ofertę edukacyjną w tym zakresie. Należy podkreślić, iż w tylko w najbliższych miejscowościach funkcjonują trzy uczelnie wyższe. Są to:

1. Lubelska Szkoła Wyższa w Rykach.
2. Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych w Dęblinie.
3. Wyższa Szkoła Biznesu i Administracji w Łukowie.

3.2.7. Infrastruktura sportowa

Gmina Kłoczew jest dosyć dobrze wyposażona w infrastrukturę sportową. Większość obiektów sportowych zlokalizowanych jest przy szkołach znajdujących się na terenie gminy i stanowi ich integralną część. Nie mniej jednak dostępne one są dla wszystkich mieszkańców gminy. Ponadto wszyscy mieszkańcy oraz kluby sportowe mogą bezpłatnie korzystać z hali sportowej w Kłoczewie, sali aerobowej, boiska gminnego w Starym Zadybiu, kompleksu boisk sportowych „Orlik 2012” w Kłoczewie oraz dwóch boisk wielofunkcyjnych zlokalizowanych w Czernicu oraz Goździe. Bardzo dobre warunki do uprawiania sportów na terenie gminy to wynik doskonałej współpracy samorządu ze wszystkim stowarzyszeniami sportowymi polegającej na wspieraniu i finansowaniu ich bieżącej działalności.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

W zakresie kultury fizycznej na terenie gminy, wg ewidencji prowadzonej przez Starostę Ryckiego, są zarejestrowane następujące kluby sportowe:

- » Uczniowski Klub Sportowy „ORZEŁ „ przy Publicznym Gimnazjum w Kłoczewie;
- » Uczniowsko – Ludowy Klub Sportowy w Czernicu przy Zespole Szkół w Czernicu,
- » Ludowy Klub Sportowy „TORPEDO „ w Kawęczynie,
- » Ludowy Zespół Sportowy „LOTNIK” w Starym Zadybiu,
- » Klub Sportowy „SPARTA” Kłoczew,
- » Młodzieżowy Klub Sportowy w Goździe,
- » Uczniowski Klub Sportowy „DYNAMO „ w Goździe,
- » Ludowy Zespół Sportowy LZS „PIEKIEŁKO”,
- » Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓŁ” przy Szkole Podstawowej w Woli Zadybskiej,
- » Uczniowski Klub Sportowy „METEOR” Kawęczyn przy Szkole Podstawowej w Kawęczynie,
- » Uczniowski Klub Sportowy „LOTNIK” przy Szkole Podstawowej w Starym Zadybiu.

Zgodnie z zapisami statutowymi głównymi celami działalności klubów są: krzewienie i rozwijanie sportu na terenie gminy Kłoczew, kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych, integrowanie środowisk młodzieży na terenie swego działania oraz uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na terenie samorządu gminnego oraz poza nim. Kluby realizują swoje cele w szczególności poprzez: organizowanie aktywnego spędzania wolnego czasu oraz zajęć sportowych dla młodzieży uprawiającej sport, organizowanie różnego rodzaju form współzawodnictwa sportowego, uczestnictwo w ogólnodostępnych imprezach sportowych, uczestnictwo w cyklicznych rozgrywkach ligowych organizowanych przez związki sportowe oraz upowszechnianie uprawiania dyscyplin sportowych. Gmina powinna kontynuować działania podnoszące jakość infrastruktury sportowej i rozwijać współpracę z działającymi klubami.

3.2.8. Infrastruktura kultury

Działalnością kulturalno-oświatową w gminie Kłoczew zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury, który jest samorządową instytucją kultury powołaną przez gminę Kłoczew. W skład GOK wchodzi Gminna Biblioteka Publiczna w Kłoczewie i Filia Biblioteczna w Woli Zadybskiej. Podstawowym celem działania Gminnego Ośrodka Kultury jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury w gminie. GOK we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną wychodzi naprzeciw potrzebom i wymaganiom mieszkańców. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy i nauki. Zapewnia mieszkańcom bieżący dostęp do szerokiego spektrum materiałów bibliotecznych i informacyjnych. W stałej ofercie GOK znajdują się zajęcia artystyczne oraz zajęcia taneczne dla młodzieży i dzieci. Ponadto od 2009 roku działa przy nim Młodzieżowa Grupa Teatralna „ŻeJak?” oraz od 2010 roku dziecięcy zespół teatralny "Kędziorki". Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka są także organizatorami bardzo licznych imprez okazjonalnych lub/i cyklicznych takich jak: różnego rodzaju konkursy, wystawy, czy spotkania tematyczne. Szczegółowe i aktualne informacje o działalności GOK publikowane są na jego witrynie internetowej pod adresem: ww.gok-kloczew.pl.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Wspieraniem rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego mieszkańców gminy Kłoczew zajmują się także liczne stowarzyszenia. Najbardziej aktywne z nich to:

- » Stowarzyszenie Na Rzecz Tradycji i Rozwoju Gminy Kłoczew,
- » Stowarzyszenie Inicjatyw Wiejskich „Wspierajmy się” w Czernicu,
- » Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kawęczyn,
- » Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Bramka,
- » Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gęsia Wólka,
- » Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gózd,
- » Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wylezin.

Przy dwóch stowarzyszeniach funkcjonują zespoły ludowe: „Kłoczewiaczy” przy Stowarzyszeniu Na Rzecz Tradycji i Rozwoju Gminy Kłoczew oraz i „Czerniczanki z Kapelą” przy Stowarzyszeniu Inicjatyw Wiejskich „Wspierajmy się”. Dodatkowo w działania o charakterze kulturalno-oświatowym aktywnie włączają się także Koła Gospodyń Wiejskich oraz lokalne parafie. Na terenie gminy znajduje się kilkanaście świetlic i klubów wiejskich, z których część, w ostatnich latach, została poddana kompleksowej modernizacji, np.: świetlica wiejska w Zadybiu, świetlica wiejska w Gęziej Wólce, w Woli Zadybskiej, Stryju i Nowym Zadybiu.

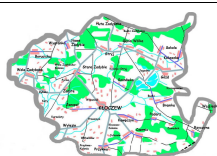
3.2.9. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na utrzymanie właściwego poziomu warunków życia mieszkańców gminy wpływa prawidłowe funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej i opieki społecznej. Zadania pomocy społecznej wynikające z programów rządowych, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek ten posiada aktualną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020, w której szczegółowo wskazane zostały problemy społeczne w gminie oraz sposoby ich rozwiązywania i eliminacji. Ze względu na niski stopień zamożności społeczeństwa efektywność działań GOPS jest jednym z ważniejszych elementów zapewnienia zrównoważonego rozwoju społecznego. Tabele poniżej prezentują szczegółowo formy pomocy społecznej realizowanej w gminie w latach 2011-2014.

Tabela 16. Formy pomocy społecznej realizowane w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.

LP.	FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH			
		2011	2012	2013	2014
1.	Zasiłki stałe	28	28	25	36
2.	Zasiłki okresowe	57	50	47	55
3.	Posiłek	266	258	255	271
4.	Zasiłki celowe w wyniku zdarzenia losowego	2	2	1	4
5.	Zasiłki celowe	156	166	163	132

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

6.	- w tym celowe specjalne	58	44	38	40
7.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	3	3	3
8.	Usługi opiekuńcze	2	1	1	2
9.	Praca socjalna	234	238	234	238
10.	Kontrakt socjalny	8	16	12	12
11.	Pobyt w Domach Pomocy Społecznej	3	3	3	5
12.	Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny	-	-	7	9
13.	Procedura Niebieskiej Karty	1	11	18	33
14.	Produkty żywnościowe	496	-	529	652

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłoczewie.

Tabela 17. Świadczenia rodzinne wypłacone w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.

Rodzaje świadczeń		Liczba wypłaconych świadczeń			
		2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
1.	Zasiłek rodzinny	14 086	13 028	12 561	11 853
1.1.	Dodatki do zasiłku rodzinnego (z tytułu)	8 220	7 283	6 879	6 314
1.1.1.	Urodzenia dziecka	47	55	43	43
1.1.2.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	184	199	246	185
1.1.3.	Samotnego wychowywania dziecka	425	382	383	363
1.1.4.	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3 157	2 800	2 624	2 464
1.1.5.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	630	579	581	596
1.1.6.	Rozpoczęcia roku szkolnego	888	832	774	742
1.1.7.	Podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	2 889	2 436	2 228	1 921

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

1.2.	Zasiłek pielęgnacyjny	1 858	1 972	2 139	2 173
1.3.	Świadczenie pielęgnacyjne	514	651	580	463
1.3.1.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	219	0
1.4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0
1.5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	78	88	58	73
Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia		625	628	574	577

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłoczewie.

Tabela 18. Świadczenia w ramach rządowego wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego wypłacone w gminie w latach 2011-2014.

	2011 R.	2012 R.	2013 R.	2014 R.
LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ	92	406	342	463
LICZBA RODZIN KTÓRYM WYPŁACONO ŚWIADCZENIE	46	35	36	38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłoczewie.

Tabela 19. Zasiłek dla opiekuna wypłacony w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.

	2011 R.	2012 R.	2013 R.	2014 R.
LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ	0	0	0	216
LICZBA RODZIN KTÓRYM WYPŁACONO ŚWIADCZENIA	0	0	0	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłoczewie.

Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.

	2011 R.	2012 R.	2013 R.	2014 R.
LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ				

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

	503	470	501	530
LICZBA RODZIN KTÓRYM WYPŁACONO ŚWIADCZENIA	26	24	22	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłoczewie.

Służba zdrowia w gminie opiera swoją działalność na dwóch Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej w Kłoczewie. Są to NZOZ SAN-DEM oraz NZOZ MEDIVITA. Obie placówki zapewniają podstawową opiekę zdrowotną dla miejscowej ludności. Świadczone przez nie usługi obejmują w szczególności: badania lekarskie i podstawową diagnostykę, leczenie chorób, opiekę nad kobietami ciężarnymi i noworodkami, szczepienia ochronne i działania zapobiegawcze oraz pielęgniarstwo środowiskowe i rodzinne. Ponadto w Kłoczewie funkcjonuje przychodnia stomatologiczna oraz dwie apteki. Ze specjalistycznych usług medycznych mieszkańcy gminy korzystają najczęściej w Rykach, Dęblinie, Łukowie i Lublinie oraz znacznie oddalonej od gminy Warszawie.

Problemy zdrowotne mieszkańców Gminy nie odbiegają od statystycznie najczęściej występujących problemów zdrowotnych mieszkańców środowiska wiejskiego. Dominują choroby układu krążenia i choroby narządu ruchu. Obserwuje się również wzrost otyłości oraz cukrzycy. Najczęstsze przyczyny zgonów stanowią choroby układu krążenia, nowotwory i urazy.

3.2.10. Bezpieczeństwo publiczne

Zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Kłoczew realizuje dwóch dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Rykach. Do 2013 roku na terenie gminy funkcjonował posterunek Policji, który został zlikwidowany. Policjanci z Ryk na bieżąco współpracują z mieszkańcami i władzami gminy. Poza prowadzeniem postępowań karnych wobec sprawców, zajmują się oni również szeroko rozumianą profilaktyką, której celem jest edukacja osób zagrożonych o ich uprawnieniach i możliwościach ochrony prawnej. Stały kontakt społeczeństwa z dzielnicowi powoduje, iż niepożądane zachowania są na bieżąco eliminowane, nie tylko poprzez działania typowo represyjne w stosunku do sprawców ale także poprzez udzielanie niezbędnej pomocy ofiarom przestępstw. Gminę Kłoczew należy uznać raczej za miejsce bezpieczne. Jednak w ostatnich latach zauważalny jest wzrost przestępstw społecznie uciążliwych, w szczególności kradzieży. Wykroczenia i przestępstwa najczęściej popełniane na terenie gminy przedstawia tabela nr 21.

Tabela 21. Kategorie przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Kłoczew w latach 2011-2013.

LP.	KATEGORIE PRZESTĘPSTW	ROK 2011	ROK 2012	ROK 2013
1.	Rozboje	0	2	1
2.	Bójki i pobicia	1	1	1
3.	Kradzież z włamaniem	2	4	6
4.	Kradzież	10	12	14

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



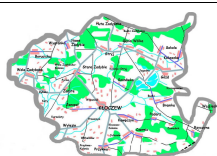
Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

5.	Znęcanie nad rodziną	15	5	3
6.	Przestępstwa gospodarcze	5	2	1
7.	Nietrzeźwi kierujący	48	10	17
8.	Inne przestępstwa	10	19	21
Razem		91	55	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kłoczew na lata 2014-2020.

Ochrona przeciwpożarowa na terenie gminy Kłoczew zapewniona jest przez trzynaście jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Trzy jednostki tj. OSP w Kłoczewie, OSP w Janopolu oraz OSP w Wylezinie należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Gmina Kłoczew dysponuje 15 samochodami, w tym 3 typu ciężkiego, 8 typu średniego i 4 typu lekkiego. Ponadto jednostki wyposażone są w sprzęt przeciwpożarowy taki jak: motopompy, autopompy, pompy szlamowe, agregaty prądotwórcze, piły spalinowe do cięcia drewna i betonu, aparaty tlenowe. Jednostki zrzeszone w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym posiadają sprzęt do ratownictwa. W roku 2013 Ochotnicza Straż Pożarna w Kłoczewie pozyskała nowy ciężki samochód pożarniczy typu SCANIA wyposażony w nowoczesny sprzęt pożarniczy. Generalny remont przeszedł średni samochód ratowniczo – gaśniczy w OSP Przykwa. W ciągu roku strażacy wyjeżdżają przeciętnie do kilkudziesięciu zdarzeń, najczęściej są to pożary. Ich przyczyny to nieostrożność w posługiwaniu się ogniem otwartym, wadliwe instalacje elektryczne, rzadko podpalenia. W drugiej kolejności są to wypadki drogowe lub inne zdarzenia. W budżecie gminy Kłoczew corocznie zabezpiecza się środki na utrzymanie gotowości bojowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, zakup paliwa, sprzętu przeciwpożarowego, materiałów do utrzymania bieżącego strażnic, ubezpieczenie samochodów, strażnic i druhów strażaków.

W celu podniesienia standardu bezpieczeństwa publicznego niezbędnym elementem wydaje się być zastosowanie monitoringu w miejscach niebezpiecznych oraz najczęściej uczęszczanych. Znacząco bezpieczeństwo podniosłyby również inwestycje w oświetlenie drogowe w miejscach niebezpiecznych, pasy drogowe oraz dalsza budowa chodników i ścieżek rowerowych.



3.3. Gospodarka Gminy

3.3.1. Rolnictwo

Gmina Kłoczew jest gminą rolniczą. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego zakłada, że rolnictwo nadal będzie jednym z głównych kierunków rozwoju województwa, gdzie dominującą formą organizacji produkcji rolnej powinny być efektywne gospodarstwa rodzinne. W strukturze gruntów gminy Kłoczew użytki rolne zajmują 10 495 ha, co stanowi ok. 73,3 % powierzchni gminy, natomiast grunty orne zajmują powierzchnię 8 204 ha (57,3 % powierzchni gminy). Wśród gruntów rolnych dominują gleby z klasy IIIa i IIIb, IVa i IV b, które są zaliczane do gleb średniej jakości.

Gospodarstwa rolne nastawione są głównie na produkcję roślinną oraz hodowlę bydła mlecznego i trzody chlewnej, przy czym w drugim przypadku cechuje je dość wysoki poziom produkcji zwierzęcej. Główne kierunki produkcji rolnej na tych terenach to uprawa zbóż i ziemniaków, a także produkcja owoców miękkich. Na terenie gminy funkcjonują głównie gospodarstwa indywidualne. Dominują niewielkie gospodarstwa rolne. Najwięcej jest gospodarstw do 5 ha. Na terenie gminy jest kilka dużych gospodarstw rolnych.

Analizując sytuację ekonomiczną gminy Kłoczew, można stwierdzić, że jest to gmina o dominującej funkcji rolniczej. Produkcja rolna dominuje jako miejsce zatrudnienia i źródło dochodów mieszkańców gminy. W rolnictwie pracuje ponad 80% zatrudnionych. Stąd konieczne są działania na rzecz dywersyfikacji działalności rolniczej i pozyskiwanie dodatkowych źródeł dochodów.

Tabela 22. Struktura gruntów w gminie Kłoczew w hektarach – stan na 31.12.2014 r.

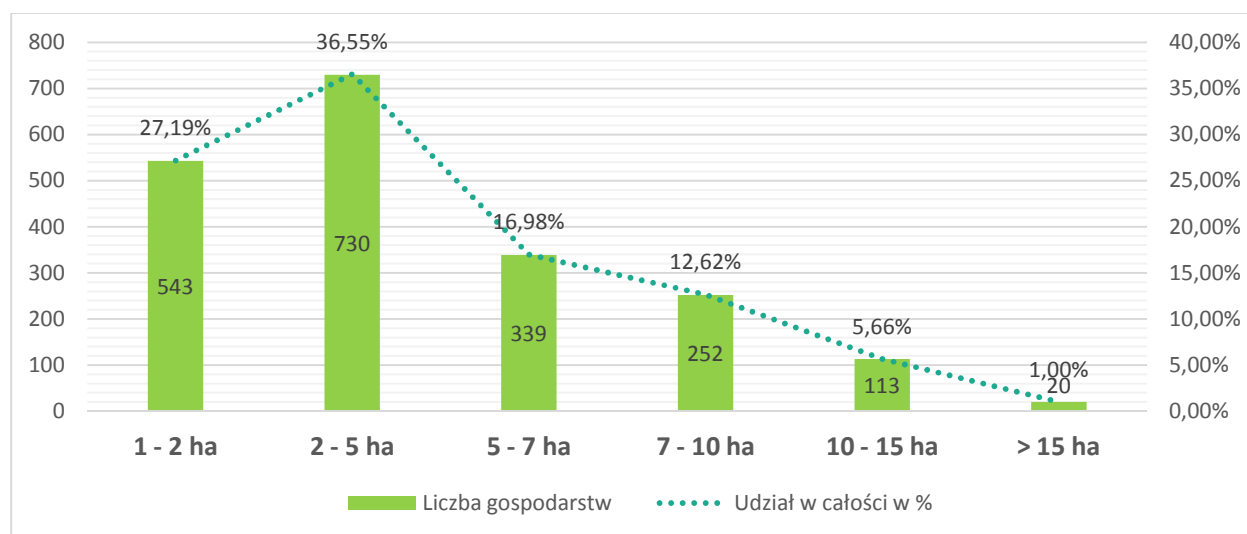
OGÓLNA POWIERZCHNIA GMINY	14300
UŻYTKI ROLNE, W TYM:	10 495
GRUNTY ORNE	8 204
SADY	121
ŁĄKI TRWAŁE	1 003
PASTWISKA TRWAŁE	783
GRUNTY ROLNE ZABUDOWANE	325
GRUNTY POD STAWAMI	8
GRUNTY POD ROWAMI	51
GRUNTY LEŚNE ORAZ ZADRZEWIENIA I ZAKRZEWIENIA,	3 004

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Wykres 6. Struktura gospodarstw indywidualnych w gminie Kłoczew.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew.

Z uwagi na rolniczy charakter Gminy Kłoczew i zasoby bazy surowcowej, preferowanymi profilami produkcji na tych terenach są inwestycje w rozwój gospodarstw specjalistycznych i wsparcie rozwoju branży rolno-spożywczej. Rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy związany jest z zapewnieniem usług dla mieszkańców i rozwojem branży rolno-spożywczej. Należy prowadzić działania zwiększające aktywność mieszkańców do zakładania własnych firm poprzez doradztwo i szkolenia oraz wspierać rozwój przedsiębiorczości związanej z branżą rolniczą i przetwórczą.

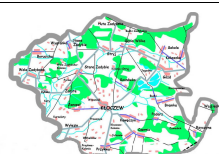
3.3.2. Przedsiębiorczość

Profil gospodarczy gminy Kłoczew kształtowany jest w dużym stopniu i uzależniony od rozwoju sektora małych i średnich firm. W 2014 roku w gminie (wg rejestru REGON) funkcjonowały 204 podmioty gospodarcze. Większość z nich stanowiło własność osób fizycznych. Zdecydowaną większość stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, w szczególności w sektorze handlu i usług. Udział wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2014 roku w dochodach własnych gminy wyniósł tylko ok. 6% i od roku 2012 utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Z powyższych danych wynika, że sektor małych i średnich przedsiębiorstw na terenie gminy jest bardzo słabo rozwinięty.

Tabela 23. Wykaz większych przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy Kłoczew.

NAZWA PRZEDSIĘBIORSTWA	RODZAJ PRODUKCJI	LICZBA ZATRUDNIANYCH OSÓB
Spółdzielnia Polframet	Konstrukcje stalowe	85
Piekarnia Warowny	Piekarnia	84

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

SciTeeX Sp. z o.o.	Budowa maszyn	80
Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Kłoczewie	Produkty spożywcze	56
Ulmer Sp.j.	Przetwórstwo owoców i warzyw/chłodnia	45
Bebe Mar Beata Rusek	Konfekcja	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew.

Na terenie gminy funkcjonują inne zakłady pracy/institucje w obszarze świadczenia usług dla mieszkańców są to m.in.: szkoły i zespoły szkół, dla których organem prowadzącym jest gmina, Urząd Gminy Kłoczew, GOPS, Biblioteka, GOK i NZOZ-y.

Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego gminy Kłoczew zawiera informację o umożliwieniu wykorzystania gruntów mało przydatnych rolniczo oraz przeznaczeniu ich dla rozwoju funkcji nierolniczych, w tym np. rozwoju produkcji oraz przewiduje funkcje inwestycyjne w strefach obszarów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, ale tereny te nie są odpowiednio przygotowane (uzbrojone) do pozyskiwania zewnętrznych inwestycji. Dlatego też sporządzenie kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych w obszarze gminy Kłoczew stanowi ważne narzędzie w zakresie pozyskiwania inwestorów oraz kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej i polityki inwestycyjnej w sferze społecznej, infrastruktury ekonomicznej i technicznej.

3.3.3. Turystyka

Rozwój turystyki może stanowić dużą szansę dla ogólnego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kłoczew. Posiadane elementy potencjału turystyczno-rekreacyjnego, np.: zabytki, czyste środowisko, produkty ekologiczne czy lokalne wydarzenia/imprezy wymagają pogłębionej analizy, a w jej następstwie istotnych zmian w postaci wykreowania z nich lokalnych produktów i usług turystycznych. Najcenniejszym obszarem przyrodniczym jest dolina rzeki Okrzejki i Swarzyny z towarzyszącymi stawami i kompleksami łąk, oraz stawami w Goździe. Planowane w tym zakresie działania gminy powinny zdecydowanie nawiązywać do uwarunkowań przyrodniczych, ochrony podstawowych procesów ekologicznych, ochrony wartości kulturowych, ale również wykorzystywać nowoczesne, a nawet innowacyjne metody i technologie, osiągając prze to charakter rozwoju zrównoważonego. Rozwój turystyki i rekreacji na terenie gminy Kłoczew uzależniony jest od wykorzystania jej naturalnych walorów przyrodniczych i kulturowych oraz zastosowania kompleksowych rozwiązań i niszy w dziedzinie zagospodarowania turystycznego. Nie bez znaczenia pozostaje także pozyskanie i wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania dla rozwoju bazy turystyczno-rekreacyjnej. Dodatkowo należy także szczególnie podkreślić rolę konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy dotyczących planowanych decyzji jej władz w zakresie kierunków rozwoju turystyki.

Gmina Kłoczew ma szansę na rozwój następujących typów turystyki kwalifikowanej i specjalistycznej:

1. Turystyka krajoznawcza i kulturowa – wykorzystująca najcenniejsze walory i miejsca dziedzictwa kulturowego, m. in.: zespoły dworskie znajdujące się na terenie gminy.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

2. Turystyka specjalistyczna – związana z określonymi walorami środowiska przyrodniczego bądź warunkami społecznymi, którymi masowy ruch turystyczny nie jest zainteresowany np. turystyka wędkarska, turystyka rowerowa, turystyka jeździecka.

Zadaniem priorytetowym w zakresie rozwoju turystyki na terenie gminy Kłoczew wydaje się być stałe poszerzanie i zwiększanie oferty turystycznej. Ponadto rozbudowy wymaga baza gastronomiczna i noclegowa – w chwili obecnej na terenie gminy funkcjonują tylko dwa gospodarstwa agroturystyczne oraz jeden większy obiekt turystyczno-rekreacyjny oferujący noclegi w standardzie hotelowym – jak i rozbudowa wszelkiego rodzaju narzędzi i miejsc rekreacji. Rolą samorządu lokalnego jest zatem realizacja, stymulowanie i ułatwianie tych działań, np. poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych, stałą współpracę z lokalnym biznesem turystycznym czy wprowadzanie ułatwień dla przedsiębiorców z branży turystycznej np.: w postaci ulg podatkowych. Doskonały przykład takiego działania stanowi m.in. wyznaczenie szlaku rowerowego na terenie gminy w ramach projektu pn. „Szlak Ziemi Łukowskiej” realizowanego przez Lokalną Grupę Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” z siedzibą w Łukowie. Należy wskazać, iż w chwili obecnej, zarówno infrastrukturalnie, jak i promocyjnie, wykorzystana jest tylko część walorów turystycznych gminy. Partnerstwu udało się zrealizować szereg innych wspólnych działań i pozyskać środki na realizację strategicznych inwestycji w zakresie infrastruktury, edukacji i kultury. Na terenie gminy Kłoczew w ramach Małych Projektów i Odnowy Wsi Lokalna Grupa Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” sfinansowała w okresie 2010-2014 poniższe przedsięwzięcia:

Beneficjent	Tytuł projektu
Gminny Ośrodek Kultury w Kłoczewie	"Majówka integracyjna" - spotkanie pokoleń
Gmina Kłoczew	Podniesienie jakości życia społeczności lokalnej poprzez remont świetlicy wiejskiej w Goździe
Gmina Kłoczew	Poprawa jakości życia społeczności lokalnej poprzez modernizację świetlicy wiejskiej w Starym Zadybiu
Gmina Kłoczew	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Stryju
Gmina Kłoczew	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Woli Zadybskiej
Stowarzyszenie na Rzecz Tradycji i Rozwoju Gminy Kłoczew w Kłoczewie	Poprzez śpiew i muzykę poznajemy historię i kulturę "Małej Ojczyzny" - zakup strojów dla zespołu Kłoczewiaczy
Gminny Ośrodek Kultury w Kłoczewie	Zakup strojów ludowych dla zespołu Czerniaczki
Gmina Kłoczew	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Gęskiej Wólce
Gmina Kłoczew	Oznakowanie szlaku rowerowego na terenie gminy Kłoczew
Gmina Kłoczew	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Nowym Zadybiu
Gminny Ośrodek Kultury w Kłoczewie	Organizacja imprezy plenerowej "Jarmark tradycji i kultury w gminie Kłoczew
Gmina Kłoczew	Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego ze sceną widowiskową
Gmina Kłoczew	Rozbudowa boiska ogólno-sportowego w Starym Zadybiu.



3.3.4. Odnawialne źródła energii

Rozwój Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) jest jednym z ważniejszych celów strategii inteligentnego, zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju regionów Unii Europejskiej. Zgodnie z pakietem klimatyczno-energetycznym, wyznaczonym dla Polski cel dotyczący udziału OZE w produkcji energii ogółem wynosi 15% i musi być zrealizowany do 2020 r. W związku z tym, województwo lubelskie zamierza przyczynić się do zwiększenia wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii w bilansie ogólnym. Założenia priorytetu są spójne ze *Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)* w zakresie dotyczącym zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu oraz zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.

Obszar województwa lubelskiego charakteryzuje się stosunkowo niewielkim zróżnicowaniem przestrzennym potencjału energii słonecznej (od ok. 1050 – do ok. 1150 kWh/m²). Tym samym, mając na uwadze największy wśród wszystkich regionów w kraju potencjał energii słonecznej, do obszarów preferowanych dla lokalizacji urządzeń instalacji wykorzystujących energię słoneczną należy zakwalifikować cały obszar województwa, z wyłączeniem obszarów ograniczeń określonych przez przepisy prawa. Całkowity potencjał energii promieniowania słonecznego w powiecie ryckim wynosi 599,186 TWh. Powierzchnia paneli PV potrzebna do pokrycia zapotrzebowania na energię w powiecie ryckim równa jest 35 ha. Stanowi to zaledwie 0,056 % całkowitego areалу powiatu ryckiego. Energia elektryczna, jaka może być potencjalnie wytworzona z paneli PV, kształtuje się na poziomie 57 750 MWh w ciągu roku. Zgodnie z analizami przeprowadzonymi w ramach projektu realizowanego przez Fundację Rozwoju Lubelszczyzny „Energetyczni kreatorzy zmian” do opracowania „Analiza potencjału odnawialnych źródeł energii w powiecie ryckim i możliwości jego wykorzystania wraz z rekomendowanymi projektami” gminy powiatu ryckiego, w tym gmina Kłoczew mogą być samowystarczalne pod względem zabezpieczenia potrzeb elektroenergetycznych za pomocą konwersji fotowoltaicznej.

Powiat rycki, w tym gmina Kłoczew dysponują dużym potencjałem wykorzystania energii słonecznej, co powinno stanowić jednej z obszarów priorytetowych w rozwoju gminy. W chwili obecnej na terenie gminy energia słoneczna wykorzystywana jest do podgrzewania ciepłej wody użytkowej w domach jednorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej za pomocą zestawów solarnych. Dzięki dofinansowaniu z regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego w latach 2010-2011 zrealizowany został projekt polegający na montażu indywidualnych zestawów płaskich kolektorów słonecznych w 686 gospodarstwach domowych oraz 14 obiektach użyteczności publicznej. Łączna powierzchnia zainstalowanych kolektorów słonecznych wynosi 3.523,60 m², a dzięki realizacji projektu w gminie Kłoczew emisja dwutlenku węgla zmniejszyła się aż o 725 699 kg/rocznie. Wygenerowano także oszczędność zużycia węgla w łącznej sumie ok. 350 ton rocznie. Całkowita wartość projektu wyniosła 6 875 310 zł, z czego dofinansowanie UE wyniosło 5 844 013,50 zł tj. 85% wartości projektu.

Mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w zakresie potencjału rozwoju energetyki wiatrowej. Zarówno cały powiat rycki, jaki i gmina Kłoczew nie dysponują odpowiednim potencjałem do rozwoju tej dziedziny. Jest to spowodowane głównie położeniem topograficznym – liczne doliny rzeczne – oraz relatywnie słabo rozwiniętą siecią elektroenergetyczną. Obszar powiatu i wchodzących w jego skład gmin charakteryzują się jednakże wysokim odsetkiem gruntów ornych niskiej jakości, co stanowi z kolei potencjał dla produkcji biomasy na cele energetyczne. Szansę dla gminy stanowi również niewykorzystany potencjał hydroenergetyczny.

3.3.5. Możliwości budżetowe i zdolność inwestycyjna gminy

Zdolność gminy Kłoczew do inwestowania uzależniona jest głównie od struktury wydatków i dochodów budżetowych. Im wyższy dodatni bilans, tym większa liczba wolnych środków, które można przeznaczyć

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021

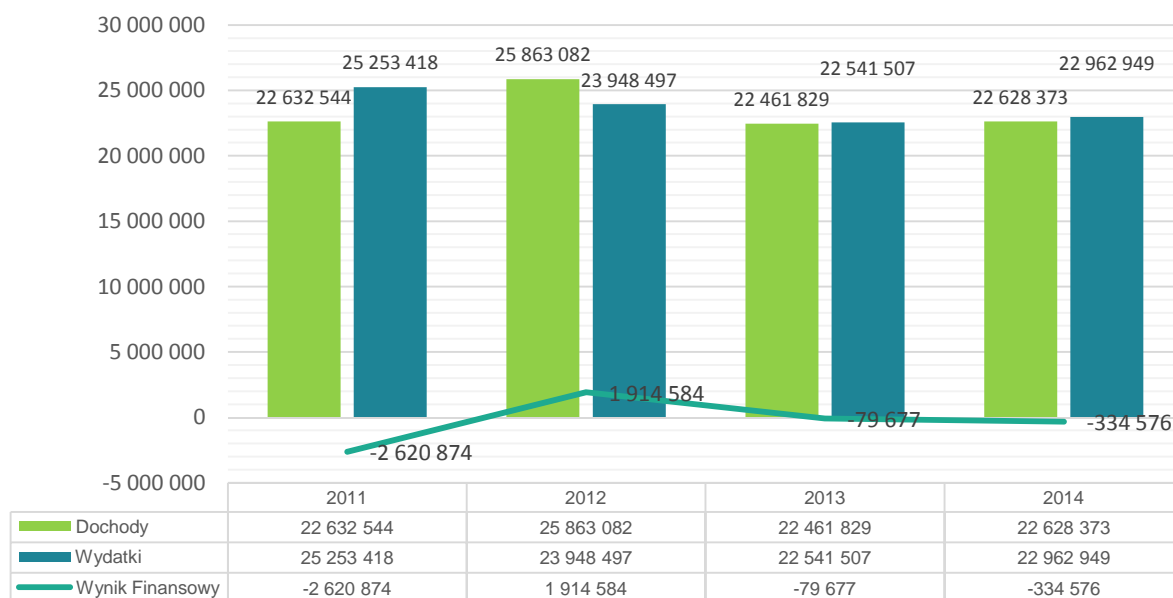


Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

na inwestycje. Dochody budżetowe gminy w latach 2010, 2011, 2013, 2014 kształtują się na podobnym poziomie. Od roku 2011 zauważalny jest stały wzrost dochodów z podatku od nieruchomości. Roczny wynik finansowy w latach 2013-2014 zamyka się deficytem, ale jest to głównie spowodowane koniecznością spłacania zaciągniętego kredytu oraz naliczanych od niego odsetek. Należy podkreślić, iż zadłużenie gminy systematycznie spada i chwili obecnej nie stanowi ono bezpośredniego zagrożenia dla jej finansów.

Budżet Gminy jest planem rocznym zawierającym dochody i wydatki związane z finansowaniem zadań własnych i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Możliwości rozwoju gminy limitują osiągnięte dochody budżetowe. W pozycjach przychodów można wyróżnić różnego rodzaju subwencje i dotacje oraz dochody własne - podatki i opłaty gminne. Wśród wydatków są dwie pozycje: wydatki bieżące i inwestycje. Wydatki bieżące to przede wszystkim wynagrodzenia sfery budżetowej i wydatki rzeczowe ponoszone na utrzymanie między innymi różnych obiektów będących w gestii gminy. Budżet Gminy objęto analizą historyczną w latach 2010 - 2014.

Wykres 7. Struktura wydatków i dochodów budżetu gminy Kłoczew w latach 2011-2014.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew.

Analizując strukturę dochodów budżetu gminy z tytułu podatków należy stwierdzić, iż największe źródło wpływów w dochodach własnych stanowi podatek rolny i podatek od nieruchomości. Generalnie w poszczególnych elementach dochodów budżetowych obserwuje się tendencje wzrostowe, z wyjątkiem: podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, opłaty targowej i podatku od spadków i darowizn. Wysoki udział w dochodach gminy stanowi subwencja w roku 2014 – 48,6%. Dla porównania podatki i opłaty pobierane przez gminę w tym samym roku stanowią tylko 13,4% dochodów gminy. W latach następnych władze gminy powinny dążyć do wzrostu wpływów budżetowych – zarówno własnych jak i zewnętrznych. Zwiększanie środków budżetowych daje możliwość zwiększenia potencjału inwestycyjnego oraz lepszego zarządzania gminą.

Wydatki ogółem budżetu gminy w analizowanym okresie ukształtowały się również na podobnym poziomie. Wysokość wydatków inwestycyjnych niestety spada i waha się od 35,6% w 2011 roku, 26,1 %

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

w 2012 roku, 15,5% w 2013 roku do 13,8% w 2014 roku. Wynik finansowy w latach 2010-2011 był ujemny. Deficyt budżetowy Gmina pokrywa zaciągniętymi kredytami i pożyczkami.

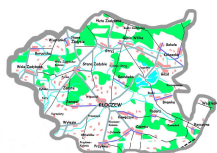
Należy dążyć do zwiększania dochodów własnych oraz wzrostu ich udziału w dochodach ogółem, ponieważ jest to grupa dochodów w znacznej części zależna od władz decyzyjnych gminy. Im większy udział dochodów własnych w budżecie, tym łatwiejszy jest proces prognozowania budżetu na lata następne. Na wzrost dochodów własnych ma wpływ wzrost lokalnej bazy ekonomicznej, m. in. w wyniku realizowanych inwestycji. Duży nacisk należy położyć na rozwój działalności gospodarczej. To z kolei wpłynie na zwiększenie bazy podatkowej.

Wśród priorytetów polityki finansowej i gospodarki budżetowej gminy Kłoczew na najbliższe lata należy wymienić: określenie tempa kierunków rozwoju gminy, dążenie do wzrostu bazy dochodowej gminy, zalecenie racjonalizacji wydatków bieżących i inwestycyjnych, ustalenie proporcji podziału środków budżetowych, w szczególności planowanych wydatków bieżących i inwestycyjnych, stałe monitorowanie płynności finansowej i zdolności kredytowej gminy.

Tabela 24. Budżet gminy Kłoczew w latach 2011-2014.

Lp.	BUDŻET	2011	2012	2013	2014
I.	DOCHODY OGÓŁEM	22 632 544	25 863 082	22 461 829	22 628 373
1	Podatki i opłaty pobierane przez gminę	1 491 978	1 644 944	2 054 831	3 023 763
	- podatek rolny	499 638	461 505	493 072	506 625
	- podatek od nieruchomości	586 434	710 791	988 987	1 252 524
	- podatek leśny	47 325	84 803	100 988	99 608
	- podatek od środków transportowych	129 275	141 056	222 838	200 742
	- podatek dochodowy od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	4 281	1 661	1 571	1 359
	- podatek od spadków i darowizn	15 855	5 262	3 470	12 995
	- opłata skarbową	17 338	16 202	17 096	19 513
	- opłata targowa	1 120	885	940	710
	- pozostałe dochody	240 711	222 779	225 869	929 687
2	Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	1 372 336	1 641 326	1 702 731	1 969 351
3	Dotacje celowe z budżetu państwa	4 498 623	4 232 670	4 520 543	4 769 006
4	Środki na dofinansowanie zadań gminy ze źródeł pozabudżetowych (z budżetu UE)	4 245 368	4 350 770	1 967 517	945 679
5	Subwencja ogólna	10 486 207	11 119 471	11 334 479	10 996 489
	- subwencja podstawowa	4 398 142	4 662 338	4 994 078	4 683 583
	- subwencja oświatowa	5 892 074	6 200 249	6 096 691	6 188 120

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

	- subwencja równoważąca	195 991	256 884	243 710	124 786
6	Pozostałe dochody	538 033	2 873 901	881 728	924 085
II	WYDATKI OGÓŁEM	25 253 418	23 948 497	22 541 507	22 962 949
1	Wydatki inwestycyjne	8 985 119	6 259 470	3 494 985	3 176 826
2	Wydatki bieżące	16 268 299	17 689 027	19 046 521	19 786 123
	- wynagrodzenia	8 707 479	7 962 140	8 159 433	8 299 618
	- pochodne od wynagrodzeń	1 267 789	1 529 076	1 472 722	1 647 900
	- wydatki pozostałe (gł. rzeczowe)	5 989 776	7 894 506	8 800 504	9 441 861
	- dotacje	303 255	303 307	613 812	396 744
III	WYNIK FINANSOWY	-2 620 874	1 914 584	-79 677	-334 576
IV	ŹRÓDŁO POKRYCIA DEFICYTU				
	Stan zadłużenia na koniec roku z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	3 051 145	3 258 005	2 454 865	1 924 085

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew

3.4. Infrastruktura techniczna

3.4.1. Transport i komunikacja

Gmina Kłoczew posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg lokalnych. Sieć dróg na terenie gminy Kłoczew tworzą drogi o znaczeniu powiatowym i gminnym, a ich stan techniczny jest relatywnie dobry w przypadku dróg gminnych oraz umiarkowanie zadowolający w przypadku dróg powiatowych. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest znacznie większa ilość projektów modernizacji dróg realizowana przez gminę niż powiat. Drogi powiatowe nr 1410L, 1413L, 1415L, 1346L oraz 1422L są sklasyfikowane jako drogi klasy Z – zbiorczej tj. jako drogi realizujące powiązania z miastem powiatowym, między ośrodkami gminnymi oraz z drogami krajowymi. Pozostałe drogi powiatowe są sklasyfikowane jako drogi klasy L- lokalnej. Drogi gminne, zaliczane są obecnie do klasy L (lokalna) lub D (dojazdowa), których wymogów w dużej części nie spełniają, chociażby z tego względu, że część ich odcinków ma nawierzchnię gruntową.

Gmina położona jest także w pobliżu drogi krajowej nr 17 (drogi ekspresowej w budowie S17) relacji Lublin-Warszawa. Przez południowo-wschodni obszar gminy przebiega linia kolejowa relacji Dęblin-Łuków. Gmina Kłoczew jest ponadto obsługiwana przez komunikację autobusową. W komunikacji autobusowej prowadzone są relacje o znaczeniu regionalnym - w kierunku Warszawy, Lublina, Garwolina i Łukowa oraz międzyosiedlowym (realizujące powiązania międzygminne, a także wewnątrz gminne).

Sieć dróg powiatowych tworzą następujące numery dróg:

- » 1410L Trojanów-Kłoczew, realizująca powiązania z gm. Trojanów w woj. mazowieckim oraz powiązania wewnętrzne w pld.-zach. części gminy Kłoczew, ma nawierzchnię bitumiczną o szer. 4,5-5,0 m;
- » 1413L Żelechów-Trojanów, realizująca powiązania gm. Trojanów, z gm. i miastem Żelechów oraz powiązania wewnętrzne w zach. części gminy, ma nawierzchnię bitumiczną o zróżnicowanej szerokości 4,5 - 5,0 m;

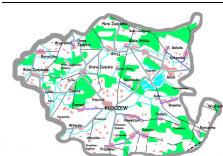
Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

- » 1414L Mroków-Zadybie Stare, realizująca powiązania z gm. Trojanów oraz wewnętrzne w pñ.-zach. części gminy Kłoczew, na której terenie ma jednak w większości nawierzchnię gruntową naturalną;
- » 1415L Ryki-Kłoczew-gr. województwa-Żelechów, realizująca powiązania z gm. i miastem Ryki, z gm. i miastem Żelechów, oraz powiązania wewnętrzne na kierunku pñ.-płd.w gminie Kłoczew;
- » 1409L Wylezin-Ownia, realizująca powiązania z gm. Ryki oraz powiązania wewnętrzne w płd. części gminy, ma nawierzchnię w większości twardą nieulepszoną (bruk) o szer. 4.0 m;
- » 1416L Kurzelaty-Kłoczew realizująca powiązania wewnętrzne w płd. -zach. części gminy, ma jednak zróżnicowaną nawierzchnię - częściowo bitumiczną szer. 5,0 m, a częściowo gruntową naturalną;
- » 1411L Babice-Olszyniak-Zadybie Stare, która powinna realizować powiązania z gminą Trojanów oraz powiązania wewnętrzne w zach. części gm. Kłoczew, ma jednak nawierzchnię bitumiczną o szer. 4,0 - 5,5 m tylko na odcinku Kłoczew-Zaryte, na pozostałym gruntową naturalną brukową i z gruntu stabilizowanego;
- » 1412L Wola Zadybska-Zaryte, realizująca powiązania wewnętrzne w zach. części gminy, mająca nawierzchnię bitumiczną o szer.4,0 - 5,0 m;
- » 1418L Zadybie Stare- Stryj-Huta Zadybska, realizująca powiązania wewnętrzne w pñ. części gminy, mająca nawierzchnię bitumiczną o szer.4,5 - 5,5 m;
- » 1346L Żelechów-Huta Zadybska-Okrzeja, realizująca powiązania z gm. Krzywda, z gm. i miastem Żelechów oraz powiązania wewnętrzne w pñ. części gminy Kłoczew, na odcinkach wchodzących do gmin sąsiednich ma nawierzchnię bitumiczną o szer. 5,5 m, a na odcinku środkowym gruntową stabilizowaną;
- » 1419L Stryj-Gozd, realizująca powiązania wewnętrzne w pñ.-wsch. części gminy, ma nawierzchnię bitumiczną o szer. 5,0 m z przerwą na nawierzchnię brukową na początku miejscowości Gózd;
- » 1420L Kłoczew-Jagodne-Sokola realizująca powiązania wewnętrzne. Ma nawierzchnię bitumiczną o szer. 4,0 - 5,0 m z przerwą na nawierzchnię brukowa w m. Jagodne;
- » 1347L Jagodne-Bramka-Wojciechówka /Grabów Szlach./, realizująca powiązania z gm. Nowodwór oraz powiązania wewnętrzne we wsch. części gminy Kłoczew, ma nawierzchnię zróżnicowaną - bitumiczną o szer. 5,0 m i gruntową ulepszoną (stabilizacja);
- » 1421L Kłoczew-Kawęczyn-Padarz, realizująca powiązania z gm. Nowodwór oraz powiązania wewnętrzne w płd.-wsch. części gminy Kłoczew, ma nawierzchnię bardzo zróżnicowaną - odcinkami bitumiczną o szer. 4,5 - 5,5 m, brukową gruntową ulepszoną (stabilizacja) i gruntową naturalną;
- » 1422L Kłoczew-Czernic-Grabów Szlach., realizująca powiązania z gm. Nowodwór oraz powiązania wewnętrzne w płd.-wsch. części gminy Kłoczew, ma nawierzchnię bardzo zróżnicowaną - odcinkami bitumiczną o szer. 6,0 m.

Tabela 25. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Kłoczew.



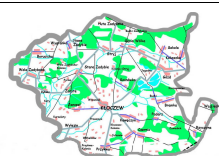
LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI NAZWA MIEJSCOWOŚCI	CAŁKOWITA DŁUGOŚĆ DROGI W KM	DŁUGOŚĆ ODCINKA UTWARDZONEGO
1	102671L	Feliksin – Sokola	1,366	1,366
2	102672L	Huta Dąbrowa – Okrzeja	1,287	-----
3	102674L	Okrzeja – Padarz	2,301	0,300
4	102800L	Gęsia Wólka – dr. pow. 1346L (Stara Huta)	1,675	1,675
5	102801L	Gęsia Wólka – Jagodne	3,568	-----
6	102802L	Stryj – gr. woj. (Żelechów)	2,075	-----
7	102803L	Serwatka – gr. woj.	0,887	-----
8	102804L	dr.pow.1346L - Kokoszka - dr. gm.102672L	1,832	0,900
9	102805L	Rybaki – gr.woj. (Kamionki – Dudki)	0,875	-----
10	102806L	Wola Zadybska – Serwatka	2,628	1,850
11	102807L	Zadybie Stare-dr.gm. 102806L (Wola Zad.)	3,868	1,150
12	102808L	dr.pow. 1415L-Zad.Nowe- dr.pow. 1415L	1,664	1,664
13	102809L	dr. pow. – Zadybie Nowe – Piróg	1,845	-----
14	102810L	Zadybie Stare –Sękata – Sosnówka	5,231	3,900
15	102811L	Własność – Piróg	3,706	3,706
16	102812L	Kłoczew – Sękata	2,949	1,950
17	102813L	Stryj – Sękata	2,343	2,150
18	102814L	Kłoczew- Sosnówka -dr. pow. 1421L – (Gęsia Wólka)	4,635	4,635
19	102815L	dr.pow.1415L Kol. Kłoczew -dr.pow.1421L	1,387	-----
20	102816L	Przykwa-Kol.Przykwa-Przesmyk-Janopol	4,035	4,035
21	102817L	Przykwa – Czernic	2,812	2,812
22	102818L	Kawęczyn-Czernic- gr. gminy Ryki	3,244	3,244
23	102819L	Czernic- Kol. Czernic – Karczmiska	1,611	1,611
24	102820L	Padarz – Zwadnik – dr. pow. 1421L	2,211	1,840
25	102821L	Bramka – dr. gm. 102674L	1,051	0,400

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kłoczew

3.4.2. Gospodarka wodna i ściekowa

Według danych GUS za 2013 długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie Kłoczew wynosiła 165,8 km. W sieć wodociągową wyposażone są miejscowości: Borucicha, Bramka, Czernic, Gęsia Wólka, Gózd, Huta Zadybska, Jagodne, Kawęczyn, Kąty, Kłoczew Janopol, Julianów, Sosnówka, Zaryte, Kokoszka, Kurzelaty, Nowe Zadybie, Padarz, Przykwa, Rybaki, Rzyczyna, Sokola, Stare Zadybie, Stryj, Wojciechówka, Wola Zadybska Kol. Wola Zadybska, Wygranka, Wylezin. Na terenie gminy znajdują się trzy stacje wodociągowe w miejscowościach Kłoczew, Stare Zadybie oraz Wola Zadybska. Liczba przyłączy

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

wodociągowych wynosi 2009. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w 2013 roku z sieci wodociągowej korzystało 93% mieszkańców gminy.

Gmina posiada także sieć kanalizacyjną w miejscowości Kłoczew o łącznej długości 6,4 km (dane GUS za 2013 rok). W 2013 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało zaledwie 5,4% mieszkańców gminy. W Kłoczewie funkcjonuje gminna oczyszczalnia ścieków. Ponadto na terenie gminy istnieją indywidualne systemy kanalizacji odprowadzające ścieki do zbiorników bezodpływowych, które opróżniane są okresowo przez służby komunalne. W 2014 r. została wybudowana również oczyszczalnia ścieków na potrzeby Zespołu Szkół w Goździe. Zgodnie z danymi GUS w 2013 roku na terenie gminy Kłoczew było zlokalizowanych 1421 zbiorników bezodpływowych i 3 oczyszczalnie przydomowe. W ciągu najbliższych lat planowana jest rozbudowa systemu kanalizacji. Dbając o stan środowiska naturalnego władze gminy zdecydowały ponadto o realizacji projektów, które będą polegały m.in. na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Szczególnie praktyka ta stosowana będzie w miejscowościach, w których budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest ekonomicznie nieuzasadniona. Priorytetem pozostaje rozbudowa kanalizacji sanitarnej.

3.4.3. Gospodarka odpadami

Do 1 lipca 2013 r. na terenie gminy Kłoczew obowiązywał system gospodarowania odpadami komunalnymi oparty na umowach zawieranych z dobrowolnie wybranymi podmiotami zajmującymi się odbieraniem odpadów komunalnych po uprzednim wystawieniu koncesji. Głównym sposobem zagospodarowania odpadów było ich składowanie na składowiskach odpadów. Odpady, które były wówczas odbierane przez firmy stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Problem dotyczył również pozbywania się odpadów problematycznych takich jak: odpady budowlane i remontowe, wielkogabarytowe, itp. oraz dzikich wysypisk. Od 1 lipca 2013 r. zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku to Gmina przejęła na siebie obowiązek organizacji i funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami. Do nowego systemu włączono tylko nieruchomości zamieszkałe. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne podpisują indywidualne umowy z firmą świadczącą usługi odbioru odpadów komunalnych.

Uzupełnieniem systemu będzie zorganizowanie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w miejscowości Kłoczew. Do punktu przyjmowane będą: odpady wielkogabarytowe, elektroodpady, odpady biodegradowalne, popiół, gruz i odpady budowlane oraz zużyte akumulatory. Przetknięwane leki zbierane są w dwóch aptekach w Kłoczewie. Zużyta odzież można oddawać do kontenera ustawionego w Kłoczewie przy ul. Długiej 58.

Na terenie Gminy Kłoczew nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z zawartą umową wszystkie odpady komunalne przekazywane są do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych przy ul. Dęblińskiej 2 w Puławach.



3.4.4. Sieć elektroenergetyczna i gazowa

Gmina Kłoczew nie posiada na swoim terenie źródeł energii średniego napięcia 15kV. Gmina zasilana jest średnim napięciem ze stacji elektroenergetycznych 110/15kV znajdujących się w Sobolewie i Stoczku Łukowskim, które stanowią źródło zasilania podstawowego. W sytuacjach awaryjnych gmina może być zasilana ze stacji w Rykach i Dęblinie.

W zasilaniu gminy Kłoczew bezpośredni udział biorą trzy magistralne linie SN 15 kV, z których dwie w podstawowym układzie pracy zasilane są ze stacji 110/15 kV w Sobolewie, natomiast jedna z podobnej stacji w Stoczku Łukowskim. Sieć energetyczna średniego napięcia zrealizowana jest w wykonaniu napowietrznym i kablowym. Charakteryzuje się stosunkowo długimi odcinkami linii magistralnych. Stan techniczny linii jest dobry, niemniej jednak docelowo układ energetyczny w tym rejonie województwa podlega stałej modernizacji. W latach 2003-2012 wykonano modernizację sieci na terenie miejscowości Stryj, Stryj Kolonia, Janopol, Janopol Kolonia, Sosnówka, Kłoczew Kolonia, Padarz i Czernic. Ponadto na terenie gminy zmodernizowano zasilanie wymieniając istniejące stacje transformatorowe i budując nowe. Konieczna jest modernizacja linii NN w miejscowościach Sokola i Kokoszka (wymiana drewnianych podpór linii napowietrznej). Obecnie nie ma ograniczeń technicznych w dostarczeniu energii elektrycznej do nowych odbiorców.

Oprócz działań modernizacyjnych o różnym zakresie, procesem ciągłym w gminie Kłoczew będzie budowa nowych elementów sieci lokalnych, służących zasilaniu obiektów powstających na terenach nie uzbrojonych jeszcze w urządzenia elektroenergetyczne, a przeznaczonych pod różne formy zabudowy. Istotnym kierunkiem rozwoju, wchodzącym w zakres zadań własnych samorządów gminnych jest też budowa, modernizacja i rozbudowa urządzeń oświetlenia drogowego. Z uwagi na większe koszty budowy sieci kablowych na rozległych terenach wiejskich, dopuszcza się budowę sieci nN zarówno w wykonaniu napowietrznym jak i kablowym. Budowa sieci kablowych niskiego napięcia racjonalna będzie na terenach o dużej gęstości zabudowy, oraz do zasilania obiektów energochłonnych, wymagających dodatkowo większej pewności zasilania.

Ponadto, zgodnie z wytycznymi wskazanymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kłoczew, na jej terenie przewiduje się inne kierunki rozwoju elektroenergetyki m.in. takie jak:

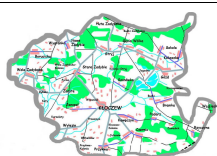
- » budowa lokalnych, ekologicznych źródeł energii (małe elektrownie wodne, wiatrowe, słoneczne, biogazowe) do mocy nieprzekraczającej 100 kW, służące do produkcji energii elektrycznej wykorzystywanej głównie na potrzeby własne mieszkańców;
- » racjonalizacja gospodarki energią (nowoczesne technologie, energooszczędne źródła światła, maszyny i urządzenia elektryczne);

W gminie Kłoczew głównym dostawcą energii elektrycznej, która jest wykorzystywana przez obiekty użyteczności publicznej oraz oświetlenie uliczne, jest PGE Warszawa. Natomiast dystrybutorem energii jest PGE Obrót SA.

Teren gminy Kłoczew jest częściowo zgazyfikowany. Łączna długość sieci gazowej wynosi 23,6 km (według danych GUS za 2013 rok). Z sieci gazowej korzysta 7,0 % mieszkańców gminy. Dalsza gazyfikacja gminy będzie możliwa po rozbudowie gazociągu wysokiego ciśnienia i budowie stacji redukcyjno-pomiarowej w miejscowości Kłoczew. Warunkiem dostawy gazu jest ponadto wykonanie gazociągów średniego ciśnienia, przyłączy i wewnętrznych instalacji gazowych zgodnie z opracowaną „Koncepcją programową gazyfikacji gminy Kłoczew”.

W strukturze zużycia gazu w gospodarstwach domowych dominuje wykorzystanie gazu w butlach w celu przygotowania posiłków. Rzadko jest on wykorzystywany do celów grzewczych ze względu na wysokie koszty gazu jako czynnika grzewczego.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa zlikwidowane odwierty: Czernic -1 i Żelechów – 1. Część gminy objęta jest dwoma koncesjami na poszukiwanie węglowodorów: Ryki-Żyrzyn 40/2009/p oraz Kock-Tarkowica 52/2001/p. W obszarach tych dopuszcza się prowadzenie badań geofizycznych i wierceń oraz budowę gazociągów od nowo powstałych odwiertów do ośrodków zbiorczych.

3.4.5 Sieć telekomunikacyjna

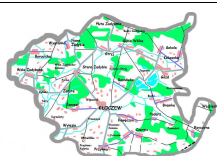
Łączność na terenie gminy Kłoczew oparta jest na centralach automatycznych. Głównym operatorem jest Orange Polska S.A. Teren gminy objęty jest zasięgiem telefonii komórkowej wszystkich operatorów dostępnych na rynku polskim. Przewiduje się dalsze unowocześnianie sieci i urządzeń telekomunikacyjnych oraz wykorzystanie środków strukturalnych w celu stworzenia i rozbudowy bezprzewodowego, szerokopasmowego dostępu do Internetu.

3.5. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podsumowaniem mocnych i słabych stron Gminy Kłoczew wynikających z uwarunkowań wewnętrznych oraz szans i zagrożeń zdeterminowanych w dużej mierze przez czynniki zewnętrzne. Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju gminy wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansową, współpracy gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą. Uwarunkowania te analizowano w kategoriach silnych i słabych stron. Analiza potencjału i barier rozwojowych gminy obejmuje również uwarunkowania zewnętrzne określające potencjalne szanse i zagrożenia w rozwoju.

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	<ul style="list-style-type: none"> » Czyste środowisko naturalne i walory przyrodnicze » Atrakcyjne tereny krajobrazowe » Przebiegający przez gminę rowerowy „Szlak Ziemi Łukowskiej” » Działalność firm w branży metalurgicznej i przetwórstwa owoców miękkich » Korzystne warunki rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego i produkcji ekologicznej żywności » Dobra baza sportowo-rekreacyjna na terenie gminy » Duża liczba wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych » Wysoki potencjał produkcyjny gospodarstw rolnych » Wysoki poziom zwodociągowania gminy » Prężnie działające stowarzyszenia i 	<ul style="list-style-type: none"> » Niezadawalający stan techniczny infrastruktury drogowej » Niekorzystny przebieg obwodnicy S 17 (brak węzłów komunikacyjnych łączących gminę) » Niski poziom skanalizowania gminy » Niski poziom zgazyfikowania gminy » Niski poziom PKB per capita na 1 mieszkańca » Nieefektywna struktura gospodarki oparta na rolnictwie » Ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej » Niewystarczająca oferta kulturalna dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych » Brak produktów lokalnych » Ograniczony dostęp do Internetu » Brak zagospodarowanej przestrzeni dla

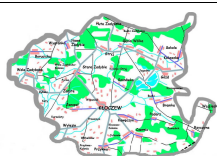
Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

	<p>aktywni mieszkańcy</p> <ul style="list-style-type: none"> » Dobrze rozwinięta baza kulturalno-oświatowa » Dobre zaplecze do aktywności społecznej (świetlice wiejskie, jednostki OSP) » Dobre zaplecze sportowe » Wysoki poziom infrastruktury oświatowej i społecznej » Działalność artystycznych zespołów ludowych » Zrewitalizowana miejscowość gminna » Zmodernizowane oświetlenie uliczne w Gminie Kłoczew » Pokłady dobrej jakości żwirów (kopalnie) » Przyjazne warunki do zakładania działalności gospodarczej na terenie gminy 	<p>mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> » Brak infrastruktury turystycznej » Brak komunikacji publicznej » Brak rynku zbytu na produkty rolne » Brak wydzielonych terenów inwestycyjnych z infrastrukturą techniczną » Brak specjalistycznych usług medycznych » Brak oddzielnego budynku przedszkola w Kłoczewie » Intensywna eksploatacja lokalnych żwirowni i związany z tym ponadnormatywny transport i zużycie dróg lokalnych » Brak miejsc spotkań mieszkańców w mniejszych miejscowościach » Brak przy świetlicach wiejskich placów zabaw i miejsc rekreacji (siłownie zewnętrzne)
ZEWNETRZNE	SZANSE	ZAGROZENIA
	<ul style="list-style-type: none"> » Rozwój grup producenckich i sektora rolno-spożywczego » Wypracowanie i rejestracja produktów lokalnych » Otwarcie wschodnich rynków zbytu » Pozyskiwanie środków finansowych na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej » Rozwój zintegrowanej oferty turystycznej » Rozwój infrastruktury okołoturystycznej » Rozwój partnerstw lokalnych działających na rzecz osób wykluczonych społecznie » Wzrost aktywności społecznej mieszkańców » Wydzielenie działek pod budownictwo jednorodzinne z dostępem do infrastruktury » Utworzenie terenów inwestycyjnych dla potencjalnych przedsiębiorców » Rozwój gospodarki niskoemisyjnej i wykorzystanie potencjału OZE przez mieszkańców » Współpraca z LGD oraz LGR » Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy » Rozwój energetyki odnawialnej 	<ul style="list-style-type: none"> » Odpływ młodych dobrze wykształconych ludzi do dużych » Starzenie się społeczeństwa » Skomplikowane procedury pozyskiwania środków UE » Niska aktywność w dziedzinie rozwoju działalności pozarolniczej » Wzrost uzależnienia mieszkańców od sfery socjalnej » Zwiększający się zakres zadań własnych gminy przy braku wsparcia finansowego z budżetu państwa » Niestabilna polityka rolna państwa » Niekorzystne trendy demograficzne » Pogarszająca się kondycja zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego w powiecie ryckim » Zagrożenie patologią społeczną i dysfunkcją rodzin

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

- » Rozbudowa sieci szerokopasmowej
- » Systematyczne podnoszenie jakości usług publicznych i społecznych
- » Wzmocnienie oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla mieszkańców
- » Wykorzystanie istniejącego szlaku rowerowego
- » Rozwój wolontariatu

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

4. Rozwój strategiczny Gminy Kłoczew w latach 2015-2021

4.1 Wizja Gminy Kłoczew

Rozwój gminy jest złożonym procesem i zależy od bardzo wielu czynników. Dlatego projektując wizję gminy Kłoczew zwrócono uwagę na następujące czynniki:



uwarunkowania zewnętrzne, czyli czynniki niezależne od działań podejmowanych na szczeblu gminy; w analizie SWOT zdefiniowane zostały jako potencjalne szanse i zagrożenia,

uwarunkowania wewnętrzne czyli potencjały i problemy określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony gminy;

aktualne dokumenty strategiczne na poziomie gminnym, powiatowym, regionalnym i krajowym,

kompetencje samorządu gminnego oraz jego możliwości finansowe, instrumenty i programy finansowe, dostępne dla gmin w ramach środków unijnych oraz budżetu państwa,

wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

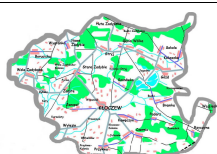
Gmina Kłoczew ma szanse na wykreowanie impulsów rozwojowych, związanych z rozwojem branży rolno-spożywczej, przedsiębiorczości rolnej, tworzeniem produktów lokalnych, a także obsługą turystów. Wykorzystanie tych wewnętrznych potencjałów, przy pomocy środków własnych oraz zewnętrznych przyczyni się do przyspieszenia procesów modernizacyjnych lokalnej gospodarki i poprawy poziomu życia mieszkańców. Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że gmina Kłoczew ma problemy związane z niedostatecznym poziomem infrastruktury technicznej oraz niskim poziomem rozwoju przedsiębiorczości. Gospodarka gminy zdominowana jest przez rozdrobnione i w dużym stopniu niedochodowe gospodarstwa rolne oraz słabo rozwiniętą przedsiębiorczość pozarolniczą. Z kolei słabo funkcjonująca gospodarka lokalna nie jest w stanie zapewnić mieszkańcom wystarczającej ilości miejsc pracy, przez co sytuacja materialna i jakość życia nie jest na wystarczającym poziomie.

Kluczem do zmiany sytuacji na terenie gminy jest skoncentrowanie się na podnoszeniu efektywności lokalnej gospodarki. Gmina Kłoczew posiada wewnętrzne potencjały (mocne strony), które należy wykorzystać. Do podstawowych można zaliczyć:

- dobre zaplecze do rozwoju branży rolno-spożywczej;
- atrakcyjność przyrodnicza i kulturowa gminy, stanowiąca podstawę do rozwijania turystyki i rekreacji,
- dostępność stosunkowo dobrze wyposażonej bazy usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych,
- możliwość tworzenia odpowiednich warunków do rozwoju lokalnych firm.

Na obszarze gminy należy w najbliższym czasie podjąć wiele działań umożliwiających efektywne wykorzystanie wyżej wymienionych potencjałów rozwojowych. Wiąże się to z przezwyciężeniem słabych stron, których istnienie uniemożliwia przyspieszenie procesów rozwojowych. Zatem proponowane

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

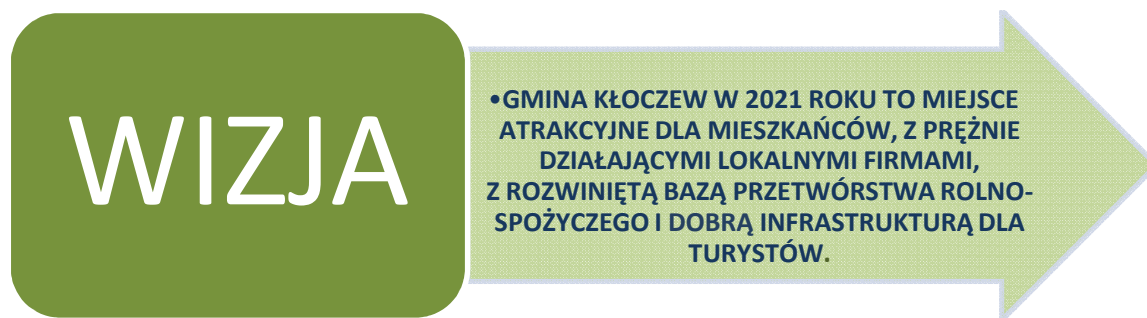
obszary strategiczne i kierunki działań skupiać się powinny przede wszystkim na ograniczaniu barier hamujących wykorzystanie mocnych stron.

Należy oczekiwać, iż zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji szeregu działań nakierowanych na rozwój gospodarki i zasobów ludzkich przyczynią się w dłuższej perspektywie czasu do przyciągnięcia potencjalnych inwestorów i rozwoju przedsiębiorczości, co jest celem nadrzędnym niniejszej Strategii.

Strategia Rozwoju wskazuje główne obszary, których wsparcie jest konieczne do rozwoju procesów gospodarczych i społecznych wywołujących pozytywne skutki. Obszary te wynikają z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy, a układ proponowanych do realizacji kierunków działań respektuje zasadę zrównoważonego rozwoju.

Zakłada się, że w wyniku realizacji założeń strategii w przyszłości gmina Kłoczew będzie:

- nowoczesną gminą, o wysokiej randze wśród jednostek samorządu terytorialnego;
- gminą sprzyjającą rozwojowi przedsiębiorczości;
- gminą z większą ilością atrakcyjnych miejsc pracy;
- gminą zintegrowaną społecznie i zarządzaną zgodnie z zasadami partnerstwa;
- gminą atrakcyjną dla mieszkańców, mogących realizować swoje aspiracje.



4.2 Misja Gminy oraz cele strategiczne

4.2.1. Misja rozwoju

W Strategii Rozwoju Gminy wyróżnia się następującą hierarchię celów:

- **misja strategii** stanowi cel nadrzędny, do którego dąży gmina projektując działania rozwojowe,
- **cele strategiczne**, wskazujące najważniejsze obszary, których wsparcie jest konieczne dla przyspieszenia rozwoju gminy.

Misja Strategii Rozwoju Gminy wskazuje na cel nadrzędny, do jakiego należy dążyć realizując poszczególne elementy Strategii. Zwykle misja formułowana jest w sposób ogólny i adresowana jest do ogółu osób zamieszkujących daną gminę.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

MISJA

• ZAPEWNIENIE WYSOKIEGO STANDARDU ŻYCIA MIESZKANCÓW GMINY KŁOCZEW PRZY ZACHOWANIU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNEGO I GOSPODARCZEGO

4.2.2 Cele strategiczne

Wypełnianie misji będzie możliwe poprzez skupienie się na ograniczonej liczbie priorytetowych obszarów–celów strategicznych. Biorąc pod uwagę położenie i potencjały, a także główne bariery rozwojowe Gminy Kłoczew, wybrano cztery cele strategiczne.

Przyjęte cele strategiczne są w pełni zgodne z priorytetami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Kraju 2020, a także wpisują się w Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Cele zgodne są również ze Strategią Rozwoju Powiatu Ryckiego.

Przedstawione cele strategiczne i przedstawione poniżej cele operacyjne nie mają układu hierarchicznego (pionowego), tylko wertykalny (poziomy). Oznacza to, że będą realizowane równocześnie w zależności dostępnych źródeł finansowania oraz zaangażowania się z we wdrażanie Strategii poszczególnych instytucji i podmiotów.

Cel strategiczny I.:

Wzmocnienie rozwoju i podniesienie efektywności lokalnej gospodarki gminy Kłoczew

Cel strategiczny II.:

Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy Kłoczew w oparciu o zasoby przyrodniczo-kulturowe

Cel strategiczny III:

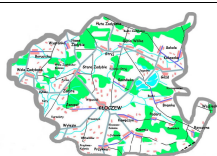
Promocja gospodarki niskoemisyjnej i wykorzystanie energetyki odnawialnej w rozwoju gminy Kłoczew

Cel strategiczny IV:

Inwestowanie w kapitał ludzki i podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców

Kluczem do zmiany niekorzystnej sytuacji w gminie Kłoczew powinno być przede wszystkim ukierunkowanie działań na poprawę efektywności lokalnej gospodarki w oparciu o branżę rolno-spożywczą. W swoich strategicznych działaniach gmina powinna zadbać o umocnienie kondycji

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021

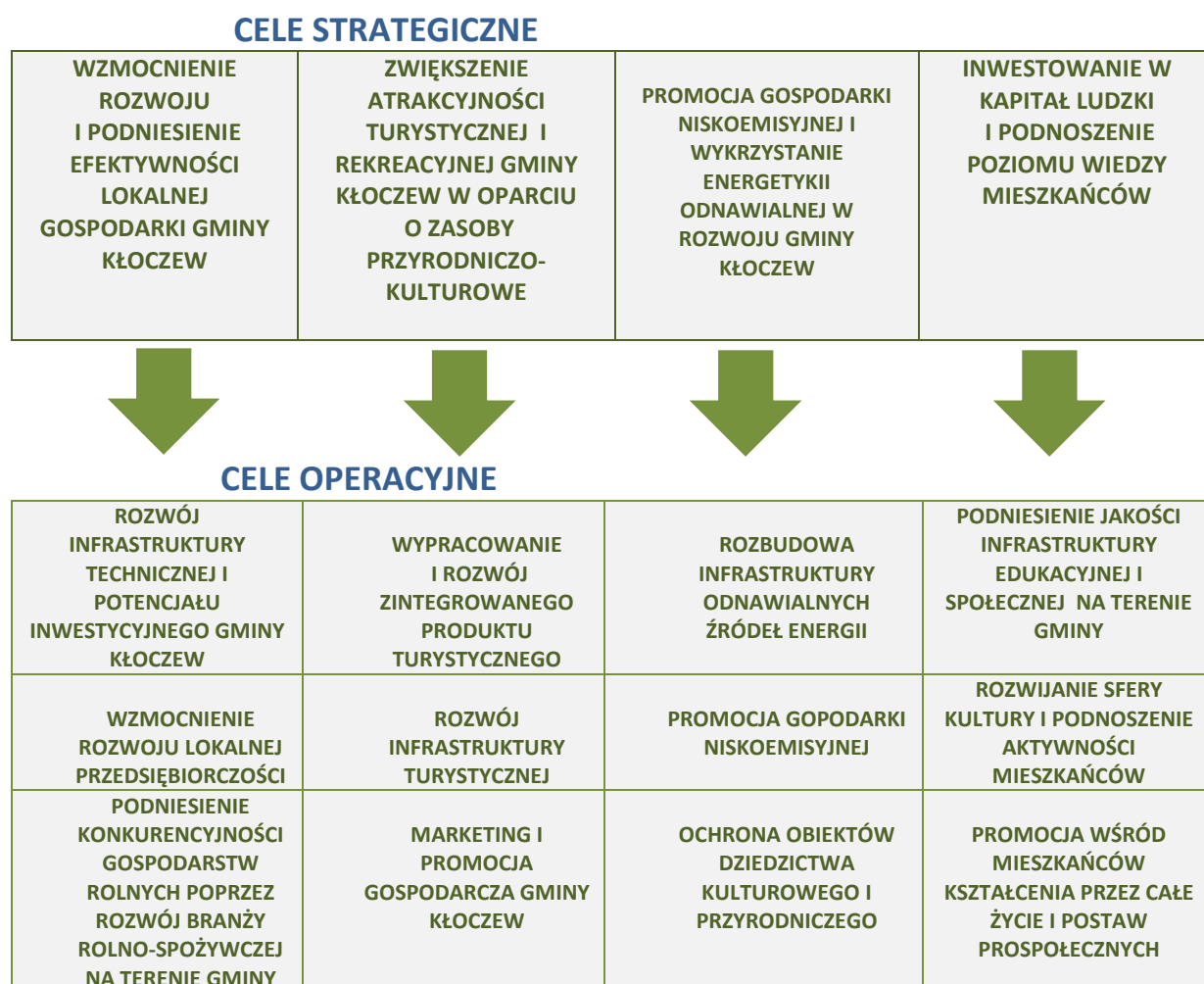


Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

działających przedsiębiorstw i przyciąganie potencjalnych inwestorów zewnętrznych i turystów. Dlatego należy dążyć do rozwoju infrastruktury technicznej, wyodrębnienia terenów inwestycyjnych, wykorzystania gospodarki niskoemisyjnej oraz mobilizowania mieszkańców do większej aktywności społecznej.

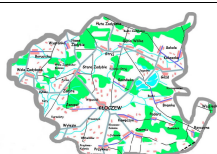
W ramach każdego z obszarów (celów) strategicznych zaproponowano zestaw wynikających z nich celów operacyjnych. Wskazane kierunki działań stanowiąc będą podstawę do opracowania i realizacji konkretnych projektów. Odpowiedzialność za realizację części tych zadań będzie spoczywała na samorządzie (zadania własne samorządu gminnego, które zostaną ujęte w wieloletnim planie inwestycyjnym). Część kierunków i zadań stanowi swoisty „kierunkowskaz” dla innych podmiotów funkcjonujących na obszarze gminy.

Cele operacyjne nie mają układu hierarchicznego i będą realizowane równocześnie, w zależności od dostępnych źródeł finansowania oraz zaangażowania się poszczególnych instytucji i podmiotów we wdrażanie strategii. Realizacja działań w ramach poprawy sfery gospodarczej wymaga bowiem jednoczesnego przygotowania ludzi w sferze edukacyjnej, kulturalnej i społecznej.



Przyjęty układ celów jest w pełni zgodny z priorytetami *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030)*.

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

4.3 Cele operacyjne i kierunki działań

I. CEL STRATEGICZNY	
WZMOCNIENIE ROZWOJU I PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY KŁOCZEW	
1. CEL OPERACYJNY	
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO GMINY KŁOCZEW	
GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> • MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ (GMINNEJ I POWIATOWEJ) • POPRAWA JAKOŚCI DRÓG NA OBSZARACH WIEJSKICH ORAZ NA TERENACH ATRAKCYJNYCH TURYSTYCZNIE • ROZBUDOWA SIECI WODNO-KANALIZACYJNEJ NA TERENIE GMINY • TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ • ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TELEKOMUNIKACYJNEGO SIECI PRZEWODOWEJ I BEZPRZEWODOWEJ • EFEKTYWNY ROZWÓJ GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE GMINY • WYDZIELENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH POD ROZWÓJ BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO Z PEŁNĄ INFRASTRUKTURĄ • WYDZIELENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH DLA POTENCJALNYCH INWESTORÓW • DOPOSAŻENIE OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH W SPECJALISTYCZNY SPRZĘT DO PROWADZENIA AKCJI RATOWNICZYCH ORAZ USUWANIA SKUTKÓW ZAGROZEŃ NATURALNYCH I KATASTROF • PODNIESIENIE JAKOŚCI I WDRAŻANIE SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA USŁUGAMI PUBLICZNYMI
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport; Narodowy program przebudowy dróg lokalnych "Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.5. Inwestycje w środki trwałe (scalenie gruntów), Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Poddziałanie: Podstawowe usługi dla ludności</p>

I. CEL STRATEGICZNY	
WZMOCNIENIE ROZWOJU I PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY KŁOCZEW	
2. CEL OPERACYJNY	
WZMOCNIENIE ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	
GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> • WSPARCIE DORADCZE I SZKOLENIOWE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW • WYDZIELENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH Z INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ • PREFERENCJE PODATKOWE DLA FIRM TWORZĄCYCH NOWE MIEJSCA PRACY • PUNKT INFORMACJI DLA POTENCJALNYCH INWESTORÓW • SIECIOWANIE I PROMOCJA ISTNIEJĄCYCH FIRM NA TERENIE GMINY • AKTYWNE WSPIERANIE FUNKCJONUJĄCYCH I ZAKŁADAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORCÓW W POZYSKIWANIU ŚRODKÓW NA ROZWÓJ, W TYM W ROZWIJANIU NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII • WYZNACZENIE I PRZYGOTOWANIE NOWYCH TERENÓW INWESTYCYJNYCH POD

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<p>DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ</p> <ul style="list-style-type: none"> • WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU • UZUPEŁNIENIE BRAKUJĄCYCH ELEMENTÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W JUŻ FUNKCJONUJĄCYCH STREFACH AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ • ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEJ OBSŁUGI INWESTORA (PROMOCJA TERENÓW INWESTYCYJNYCH, UDZIELANIE INFORMACJI I POMOCY ZAINTERESOWANYM INWESTOROM) • AKTYWNE ZACHĘCANIE PRZEDSIĘBIORSTW DO UCZESTNICTWA W PROJEKTACH SZKOLENIOWO-DORADCZYCH W RAMACH DOSTĘPNEGO SYSTEMU WSPARCIA ROZWOJU KOMPETENCJI/KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ KADR
	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 10. Adaptacyjność przedsiębiorstw oraz pracowników do zmian; Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 1. Badania i innowacje; Oś Priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw; Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 10. Adaptacyjność przedsiębiorstw oraz pracowników do zmian; Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020: Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020: Oś priorytetowa I. Innowacyjna Polska Wschodnia</p>

I. CEL STRATEGICZNY

WZMOCNIENIE ROZWOJU I PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY KŁOCZEW

3. CEL OPERACYJNY

PODNIESIENIE KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH POPRZECZ ROZWÓJ BRANŻY ROLNO-SPOŻYWCZEJ NA TERENIE GMINY

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

- **WSPIERANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ POWSTAWANIA I ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE ROLNO-SPOŻYWCZYM**
- **WSPOMAGANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI WIEJSKIEJ W OPRACIU O LOKALNE ZASOBY**
- **WSPARCIE TWORZENIA I ROZWOJU RYNKU HURTOWEGO PRODUKTÓW ROLNYCH**
- **PROMOCJA NOWOCZESNYCH FORM GOSPODAROWANIA NA OBSZARACH WIEJSKICH, REALIZACJA SZKOLEŃ, PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI WIEJSKIEJ**
- **DOSTOSOWANIE PROFILU PRODUKCYJNEGO GOSPODARSTW ROLNYCH DO POTRZEB RYNKU**
- **ROZWÓJ GRUP PRODUCENTÓW ROLNYCH**
- **ROZWÓJ TECHNOLOGII DLA FIRM ROLNO-SPOŻYWCZYCH**
- **WSPIERANIE PRODUKCJI ŻYWNOŚCI EKOLOGICZNEJ W OPARCIU O LOKALNE RECEPTURY**
- **WZMOCNIENIE POTENCJAŁU INFRASTRUKTURY PRZETWÓRCZEJ**
- **STWORZENIE SYSTEMU POMOCY DLA LOKALNEGO RYNKU ROLNEGO I DYSTRYBUCJI TOWARÓW POPRZECZ PROMOCJĘ I DYSTRYBUCJĘ LOKALNYCH PRODUKTÓW**
- **POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW ROLNYCH I LEŚNYCH POPRZECZ SCALENIA I SYSTEM ZALESIEŃ**

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



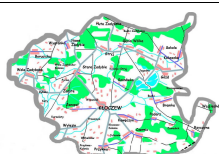
Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020 • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw, Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020: Oś Priorytetowa II. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.10. Tworzenie grup i organizacji producenckich, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Poddziałanie 6.5.3. Scalanie gruntów; Poddziałanie 6.9.1. Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Poddziałanie 6.5.1. Modernizacja gospodarstw rolnych; Poddziałanie 6.7.1. Premie dla młodych rolników, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.12. Rolnictwo ekologiczne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Poddziałanie 6.10.1. Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.7. Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej (rozwój usług rolniczych, premie, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.2. Transfer wiedzy i działalność informacyjna; Działanie 6.3. Usługi doradcze</p>
--------------------------------	---

II. CEL STRATEGICZNY	
ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ GMINY KŁOCZEW W OPARCIU O ZASOBY PRZYRODNICZO-KULTUROWE	
1. CEL OPERACYJNY	
OPRACOWANIE I ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO PRODUKTU TURYSTYCZNEGO	
GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> • OPRACOWANIE PRODUKTU LOKALNEGO GMINY W OPARCIU O ISTNIEJĄCE ZASOBY LOKALNE • WSPIERANIE PRODUKCJI ŻYWNOŚCI EKOLOGICZNEJ • ROZWÓJ AGROURTYSTYKI I TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU EKOTURYSTYKI • WSPÓŁPRACA Z INNYMI GMINAMI PRZY PROMOCJI LOKALNEJ TURYSTYKI I REALIZACJA SPÓJNEJ POLITYKI PROMOCYJNEJ • PRZYGOTOWANIE MIESZKAŃCÓW DO PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ Z ZAKRESU KOMPLEKSOWEJ OBSŁUGI TURYSTÓW • OPRACOWANIE I STWORZENIE STREFY AKTYWNEGO WYPOCZYNKU W KŁOCZEWIE
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020: Oś Priorytetowa II. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 10. Adaptacyjność przedsiębiorstw oraz pracowników do zmian, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.12. Rolnictwo ekologiczne</p>

II. CEL STRATEGICZNY	
ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ GMINY KŁOCZEW W OPARCIU O ZASOBY PRZYRODNICZO-KULTUROWE	
2. CEL OPERACYJNY	
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ	
GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> • BUDOWA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY PRZEZNACZONEJ DO UPRAWIANIA TURYSTYKI AKTYWNEJ • UTWORZENIE SZLAKÓW PIESZYCH, ROWEROWYCH • UTWORZENIE ŚCIEŻEK EDUKACYJNYCH • OPRACOWANIE I TWORZENIE SZLAKÓW ORAZ WIOSEK TEMATYCZNYCH

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<ul style="list-style-type: none"> • AKTYWIZACJA TERENÓW WIEJSKICH JAKO LOKALNYCH OŚRODKÓW KULTURALNYCH • WYDZIELENIE I ZAGOSPODAROWANIE OBSZARÓW POD TURYSTYKĘ I REKREACJĘ • PODNOSZENIE STANDARDU USŁUG TURYSTYCZNYCH POPRZECZ ROZWÓJ BAZY NOCLEGOWEJ I GASTRONOMICZNEJ • ROZBUDOWA MAŁEJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ SŁUŻĄCEJ UDOSTĘPNIANIU NA CELE TURYSTYCZNE OBSZARÓW CENNYCH PRZYRODNICZO
	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.8. Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów</p>

II. CEL STRATEGICZNY

ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ GMINY KŁOCZEW W OPARCIU O ZASOBY PRZYRODNICZO-KULTUROWE

3. CEL OPERACYJNY

MARKETING I PROMOCJA GOSPODARCZA GMINY

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> • OPACOWANIE KONKURENCYJNYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH GMINY W OPARCIU O WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE • PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PRZYRODNICZEGO GMINY • ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO INFORMACJI TURYSTYCZNEJ GMINY • KREOWANIE WIZERUNKU GMINY PRZYJAZNEJ DLA TURYSTÓW • AKTYWNA PROMOCJA GMINY NA FORUM REGIONALNYM, KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM • PROMOCJA POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY I ROZWÓJ WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020: Oś Priorytetowa II. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020 (Program Region Morza Bałtyckiego; Program dla Europy Środkowej, Interreg Europa; Program Współpracy Transgranicznej Polska- Białoruś- Ukraina)</p>

III. CEL STRATEGICZNY

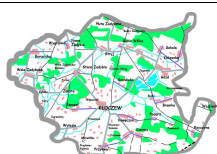
PROMOCJA GOSPODARKI NISKOEMISyjNEJ I WYKORZYSTANIE ENERGETYKI ODNAWIALNEJ W ROZWOJU GMINY KŁOCZEW

1. CEL OPERACYJNY

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY OZE

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> • WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII PRZY MODERNIZACJI SYSTEMÓW GRZEWCZYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ • ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I BUDYNKACH MIESZKALNYCH • INDYWIDUALNE SOLARNE I FOTOWOLTAICZNE INSTALACJE PRZYDOMOWE • TERMOMODERNIZACJE OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ • TERMOMODERNIZACJE BUDYNKÓW MIESZKALNYCH • ROZWÓJ OZE W ROLNICTWIE (MIKROINSTALACJE)
--	--

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<ul style="list-style-type: none"> • POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ FUNKCJONUJĄCYCH PRZEDSIĘBIORSTW POPRZECZ MODERNIZACJĘ INFRASTRUKTURY ZWIĄZANEJ Z OGRZEWANIEM BUDYNKÓW, OŚWIETLENIEM LUB WYKORZYSTANIEM ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.
	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku; Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna; Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko: Oś Priorytetowa I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki,</p>

III. CEL STRATEGICZNY

PROMOCJA GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ I WYKORZYSTANIE ENERGETYKI ODNAWIALNEJ W ROZWOJU GMINY KŁOCZEW

2. CEL OPERACYJNY

PROMOCJA GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> • OPRACOWANIE PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY KŁOCZEW • PROMOCJA WYKORZYSTANIA ENERGETYKI ODNAWIALNEJ PRZEZ MIESZKAŃCÓW • SZKOLENIA I DORADZTWO DLA MIESZKAŃCÓW Z ZAKRESU DZIAŁAŃ OGRNICZAJĄCYCH EMISJĘ CO₂ • REALIZACJA PROJEKTÓW Z ZAKRESU OZE • WYORZYSTANIE LOKALNYCH PARTNERSTW DO PROMOCJI OZE I POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ (EDUKACJA SPOŁECZEŃSTWA) • BUDOWA LUB MODERNIZACJA WYBRANYCH ELEMENTÓW SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ UMOŻLIWIAJĄCEJ PRZYŁĄCZENIA NOWYCH INSTALACJI WYTWARZANIA ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH
	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku; Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko: Oś Priorytetowa I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko: Oś Priorytetowa I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki</p>
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020. • KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020 • BUDŻET GMINY • INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku; Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko: Oś Priorytetowa I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko: Oś Priorytetowa I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki</p>

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

III. CEL STRATEGICZNY

PROMOCJA GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ I WYKORZYSTANIE ENERGETYKI ODNAWIALNEJ W ROZWOJU GMINY KŁOCZEW

3. CEL OPERACYJNY

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ZACHOWANIE WALORÓW PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYCH GMINY

GŁÓWNE KIERUNKI
DZIAŁAŃ

- REWALORYZACJA I REWITALIZACJA OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ICH OCHRONA
- REWITALIZACJA I ZAGOSPODAROWANIE STAWÓW W JAGODNEM
- KULTYWOWANIE LOKALNYCH TRADYCJI HISTORYCZNYCH
- REALIZACJA PROJEKTÓW UPOWSZECHNIAJĄCYCH DZIEDZICTWO KULTUROWE
- WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO DO PROMOCJI GMINY
- OCHRONA MIEJSC O WALORACH PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYCH

ŹRÓDŁA
FINANSOWANIA

- REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020.
- PROGRAMY SEKTOROWE 2014-2020
- BUDŻET GMINY
- INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.8. Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich

IV. CEL STRATEGICZNY

INWESTOWANIE W KAPITAŁ LUDZKI I PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY MIESZKAŃCÓW

1. CEL OPERACYJNY

PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ I SPOŁECZNEJ TERENIE GMINY

GŁÓWNE
KIERUNKI DZIAŁAŃ

- TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW SZKOLNYCH NA TERENIE GMINY KŁOCZEW
- MODERNIZACJA GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ I GOK
- UTWORZENIE SAMORZĄDOWEGO PRZEDSZKOLA W KŁOCZEWIE
- WSPARCIE W ZAKRESIE PROWADZENIA ZAJĘĆ DODATKOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
- WSPIERANIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ (ROZWÓJ ALTERNATYWNYCH FORM EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ Z WYKORZYSTANIEM ISTNIEJĄCEJ BAZY OŚWIATOWEJ I KULTURALNEJ, PROMOCJA EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW, ITD.)
- PROMOCJA RÓŻNYCH FORM EDUKACJI POZASZKOLNEJ (KSZTAŁCENIE USTAWICZNE OSÓB STARSZYCH, ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ PRZEKWALIFIKOWUJĄCYCH, EDUKACJA NA ODLEGŁOŚĆ, ITD.)
- ROZWIJANIE INDYWIDUALNYCH UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW, SZCZEGÓLNIENIE UCZNIÓW UZDOLNIONYCH ORAZ UCZNIÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH I PREDYSPOZYCJACH SPORTOWYCH
- ROZWÓJ WIEDZY INFORMATYCZNEJ, INWESTYCJE W E-INTEGRACJĘ
- PODNOSZENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W SZKOŁACH
- ROZBUDOWA BAZY SPORTOWEJ NA TERENIE GMINY
- ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY
- UTWORZENIE KLUBU SENIORA
- PODNOSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG PUBLICZNYCH
- PODNOSZENIE JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH DLA MIESZKAŃCÓW

ŹRÓDŁA
FINANSOWANIA

- REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020.
- KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020
- BUDŻET GMINY
- INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 12. Edukacja, umiejętności i kompetencje, Program Operacyjny Wiedza

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Edukacja Rozwój 2014-2020: Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020: Oś Priorytetowa III. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa

IV. CEL STRATEGICZNY

INWESTOWANIE W KAPITAŁ LUDZKI I PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY MIESZKAŃCÓW

2. CEL OPERACYJNY

PRZECIWDZIAŁANIE WYŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU I PODNOSZENIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW

GŁÓWNE

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- AKTYWNE WSPIERANIE PARTNERSTW I INICJATYW ODDOLNYCH NA RZECZ ROZWOJU GMINY (FORMALNYCH I NIEFORMALNYCH);
- WSPIERANIE EFEKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ PROWADZĄCEJ DO INTEGRACJI I AKTYWIZACJI OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM (W TYM WSPARCIE DLA OSÓB BEZROBOTNYCH);
- ZWIĘKSZANIE ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW WOKÓŁ NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW ROZWOJU GMINY (ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, ITD.);
- WSPIERANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW EKONOMII SPOŁECZNEJ
- PROMOCJA EDUKACJI PRZEZ CAŁE ŻYCIE
- PROMOCJA AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ I INNOWACJI SPOŁECZNEJ
- ROZWÓJ TECHNOLOGII KOMUNIKACYJNO-INFORMACYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW
- WSPIERANIE ROZWOJU LOKALNYCH STOWARZYSZEŃ
- WSPIERANIE GRUP DEFAWORYZOWANYCH
 - PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA
 - ZWIĘKSZONA DOSTĘPNOŚĆ DO USŁUG ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH
 - WZMOCNIENIE INTEGRACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ

ŹRÓDŁA

FINANSOWANIA

- REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020.
 - KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020
 - BUDŻET GMINY
 - INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 11. Włączenie społeczne, Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna, Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020: Oś Priorytetowa III. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020: Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 12. Edukacja, umiejętności i kompetencje, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

IV. CEL STRATEGICZNY

INWESTOWANIE W KAPITAŁ LUDZKI I PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY MIESZKAŃCÓW

3. CEL OPERACYJNY

PROMOCJA WŚRÓD MIESZKAŃCÓW KSZTAŁCENIA PRZEZ CAŁE ŻYCIE I POSTAW PROSPOŁECZNYCH

GŁÓWNE KIERUNKI

DZIAŁAŃ

- REALIZACJA SZKOLEŃ, PROMOCJA I WSPARCIE SAMOZATRUDNIENIA
- DOSTOSOWANIE KWALIFIKACJI MIESZKAŃCÓW DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY
- PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY KŁOCZEW
- SZKOLENIA ZAWODOWE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY
- ROZWÓJ IDEI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO POPRZEC BLISKĄ WSPÓŁPRACĘ GMINY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
- REALIZACJA PROJEKTÓW I INICJATYW ODDOLNYCH
- WPIERANIE NOWATORSKICH INICJATYW NA RZECZ BUDOWANIA KAPITAŁU SPOŁECZNEGO Z WYKORZYSTANIEM TECHNOLOGII CYFROWYCH
- DZIAŁANIA W ZAKRESIE E-EDUKACJI I PODNOSZENIA KOMPETENCJI CYFROWYCH MIESZKAŃCÓW

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020.
- KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020
- BUDŻET GMINY
- INNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 12. Edukacja, umiejętności i kompetencje, Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020: Oś Priorytetowa III. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

4.4 Wdrażanie i finansowanie Strategii

Jednym z elementów wdrażania kierunków strategicznych jest aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew na lata 2015-2021 do zmieniających się uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego. W praktyce będzie sprowadzać się ona do:

- realizacji założonych celów Strategii;
- ewentualnej hierarchizacji realizacji celów strategicznych i celów operacyjnych;
- monitoringu realizacji celów pod kątem terminu realizacji zadań lub określenia nowych terminów realizacji.

Aktualność Strategii Rozwoju jest sprawą niezwykle ważną, zwłaszcza w aspekcie długoterminowości opracowania niniejszego dokumentu.

Proponuje się przyjąć, aby uzupełnienia i rozszerzenia Strategii o nowe zadania były dokonywane raz na rok, na sesji przyjmującej budżet gminy na dany rok. Natomiast proces uzupełniania dokumentu o nowe zadania inwestycyjne i projekty będzie zawsze powiązany z procedurą konstruowania budżetu. Wszystkie postulaty i propozycje zmian Strategii będą realizowane zgodnie z zasadą partycypacji społecznej.

Wnioski dotyczące uaktualnienia Strategii będą zgłaszane przez zespół koordynujący lub koordynatora Strategii, powołanych przez Wójta Gminy. Wnioski aktualizujące strategię opierać się będą na wynikach monitoringu i ewaluacji zadań objętych dokumentem, po uwzględnieniu zmian zachodzących w otoczeniu gospodarczym i społecznym Gminy Kłoczew.

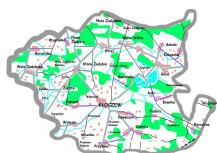
Konieczne jest także uzupełnienie diagnozy gminy oraz ewaluacja osiągniętych postępów w realizacji celów strategicznych i operacyjnych, przy wykorzystaniu obszarów strategicznych oraz w celu osiągnięcia założonej wizji i misji strategii.

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów, a w konsekwencji osiągnięcie stanu zakładanego w wizji. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących strategii pozwala na bieżące korekty działań podmiotów wdrażających strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości. Strategia Rozwoju Gminy Kłoczew podlega systemowi monitoringu i ewaluacji powiązanego z systemem wdrażania. Osiągnięcie wyznaczonych w strategii celów monitoringu uwarunkowane jest ilością i jakością informacji zgodnie z przyjętymi procedurami monitoringowymi.

Metodyczne dążenia do realizacji celów podlegać muszą ocenie skuteczności, by w razie wykrycia nieprawidłowości było możliwe dokonywanie korekt działań na etapie wdrażania. Konieczne jest zatem stworzenie pełnego systemu, obejmującego:

1. Monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

2. Ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Odpowiedzialność za wyniki wdrożenia strategii spoczywa na Wójcie i Radzie Gminy. Realizacja poszczególnych zadań prowadzona będzie przez Wójta Gminy przy pomocy pracowników odpowiedzialnych za poszczególne zadania w urzędzie.

Zadanie to należy do Gminy i będzie polegało na:

- zbieraniu i przekazywaniu partnerom społecznym i gospodarczym (potencjalnym beneficjentom) informacji o dostępnych źródłach finansowania zewnętrznego (kierowanie potencjalnych beneficjentów do odpowiednich instytucji);
- synchronizowaniu procesów planowania przestrzennego z zapisami strategii;
- ścisłej współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi za przeprowadzanie inwestycji;
- wydawaniu jednostkom ubiegającym się o środki zewnętrzne opinii o zgodności planowanej inwestycji/zadania z zapisami strategii (w przypadku gdy taka opinia jest wymagana);
- inicjowaniu i koordynacji opracowania średniookresowych dokumentów programowych;
- informowaniu społeczności lokalnej o istnieniu strategii i obranych kierunkach rozwoju, postęпах i efektach wdrażania strategii (media, broszury);
- dokonywaniu koniecznych modyfikacji i zmian wynikających ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i sytuacji wewnętrznej gminy.

4.4.1. Podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii

Główną instytucją odpowiedzialną za wdrożenie strategii jest Wójt wraz z podległym mu Urzędem Gminy. Wójt odpowiada za ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania strategii. W szczególności odpowiedzialny jest za przygotowanie i wdrożenie projektów wynikających z Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Instytucjami wspomagającymi Urząd Gminy w procesie wdrażania strategii są:

- Rada Gminy, która powinna zadbać o promocję i właściwe zrozumienie strategii wśród społeczności lokalnej;
- Placówki oświatowe (szczególna ważna rola nauczycieli jako liderów lokalnych);
- Inne jednostki organizacyjne Gminy (np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej);
- Kościoły i związki wyznaniowe;
- Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy;
- Gminna Biblioteka Publiczna;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Inne.

Instytucje partnerskie, zarządzające określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze strategii, w tym:

- Urząd Marszałkowski (jako instytucja zarządzająca RPO WL oraz pośrednicząca dla części działań w ramach POWER);

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

- Zarząd Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Lublinie;
- Starostwo Powiatowe w Rykach (jako realizujący projekty będące w kompetencjach powiatu a realizowane na obszarze gminy);
- Powiatowy Urząd Pracy w Rykach;
- Powiatowy Oddział Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego;
- Lokalna Grupa Działania;
- Lokalna Grupa Rybacka;
- inne.

Do ważnych podmiotów, które w istotny sposób będą przyczyniać się do realizacji celów strategii, należy również zaliczyć **docelowe grupy beneficjentów pomocy**, w tym przede wszystkim: przedsiębiorcy, bezrobotni, osoby podnoszące swoje kwalifikacje.

4.5 Monitoring i ocena realizacji Strategii

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników w osiągnięciu celów strategii. Wymusza to opracowanie szeregu wskaźników na poziomie strategicznym oceniających wyniki działań podejmowanych na rzecz rozwoju gminy w ramach opracowanej strategii. Wskaźniki monitoringowe, stanowiące podstawę oceny stopnia realizacji strategii. W celu ułatwienia procesu wdrażania i monitoringu ustaleń strategii należy wprowadzić zestaw wskaźników pozwalających skutecznie monitorować postępy w jej realizacji. Zestaw wskaźników monitorujących stopień realizacji poszczególnych celów strategicznych prezentuje Załącznik Nr 3.

Wskaźniki pozwalają na ukazanie dynamiki zachodzących zmian w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kłoczew w czasie i stopień zaawansowania realizacji przyjętych celów strategicznych. Powyższe wskaźniki można również stosować do porównań z innymi gminami, średnią powiatową, wojewódzką i ogólnokrajową oraz średnią unijną.

Większość danych dotyczących zaproponowanych powyżej wskaźników dostępnych jest w ramach oficjalnej statystyki i będzie pozyskiwana z Banku Danych Regionalnych oraz danych gminy Kłoczew.

W ramach zarządzania strategią całościowa ewaluacja działań prowadzona będzie w układzie standardowym i obejmie trzy zasadnicze fazy:

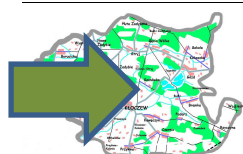


Ewaluacja ex ante, na koniec każdego roku kalendarzowego – koncentrująca się na ocenie strategii lub jej znaczącej aktualizacji według kryterium trafności i adekwatności oraz kryterium wewnętrznej spójności.



Ewaluacja mid-term, w trakcie realizacji strategii – przeprowadzana w układzie kadencyjnym w ostatnim roku każdej kolejnej kadencji samorządu, koncentrująca się na ocenie czy i na ile przyjęta strategia jest faktycznie realizowana oraz jakie są jej efekty

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

krótko- i średnioterminowe, według kryterium skuteczności działań, a także efektywności, koordynacji i zgodności działań z zasadami i założeniami ustalonymi w dokumencie strategii.

Ewaluacja ex post, po zakończeniu realizacji strategii – w zakresie podobnym do ewaluacji mid-term, poszerzonym o ocenę (przewidywanych) efektów długoterminowych związanych z osiągnięciem założonej wizji, misji oraz celów strategicznych.

Ewaluacja realizacji strategii Gminy Kłoczew na lata 2015–2021 obejmować będzie okresową ocenę trafności, efektywności, skuteczności, realności ekonomicznej i finansowej oraz trwałości strategii w kontekście ustalonych celów. Celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć strategii w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji strategii w przyszłości.

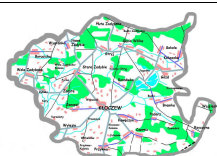
Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów. Komisja Europejska stosuje następujące kryteria:

1. **Trafność** – adekwatność celów strategii w stosunku do problemów, jakie strategia miała rozwiązać.
2. **Przygotowanie strategii** – logika i kompletność procesu planowania strategii oraz wewnętrzna logika i spójność dokumentu.
3. **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu, których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki.
4. **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów strategii, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia strategii.
5. **Wpływ** – skutek, jaki wywiera strategia w szerszym środowisku, oraz jej wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności.
6. **Trwałość** – kontynuacja działań w ramach strategii i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych, aspektów społeczno-kulturowych oraz zdolności instytucjonalnych.

W ramach realizacji procesu monitoringu i ewaluacji strategii będzie powołany zarządzeniem Wójta Zespół Monitorujący, który będzie dokonywał cyklicznej oceny realizacji wypracowanej Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew na lata 2015-2021. Cykliczna ocena realizacji strategii jest narzędziem pozwalającym na skuteczne zarządzanie procesem wdrażania strategii. Pozwala na korygowanie ewentualnych odchyłeń od przyjętej ścieżki strategicznej. Celem dokonania oceny realizacji przyjętej strategii należy stale monitorować nie tylko stopień zaawansowania we wdrażaniu strategii.

Zespół Monitorujący będzie okresowo i cyklicznie sprawdzać realizację przyjętej Strategii Rozwoju. Ocena strategii zawierać będzie opis realizacji poszczególnych celów strategicznych i zadań priorytetowych oraz analizę osiąganych wskaźników. Zespół Monitorujący w wyniku przeprowadzonego postępowania monitorującego, co najmniej raz na pół roku będzie przedstawiał Wójtowi wnioski dla dalszej realizacji strategii. W przypadku stwierdzonych odchyłeń od przyjętych celów i kierunków rozwoju, Zespół Monitorujący wskaże propozycję działań korygujących przyjęte zadania lub wykaże konieczność ponownej ewaluacji Strategii. Ewaluacja strategii będzie obejmowała w szczególności analizę SWOT oraz weryfikację celów rozwojowych i zadań.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

W przypadku ewaluacji strategii Wójt przedstawi Radzie Gminy propozycję dokonania odpowiednich zmian w zapisach dokumentu strategicznego.



5. Załączniki:

Załącznik nr 1: Podsumowanie rezultatów konsultacji społecznych

Przy opracowywaniu strategii przyjęto model ekspercko-partycypacyjny, polegający na możliwie szerokim udziale władz i społeczności lokalnej w pracach, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych odpowiedzialnych m.in. za zorganizowanie i przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych i przygotowanie ostatecznej wersji dokumentu. Strategia powstała w wyniku prac Zespołu Strategicznego złożonego z przedstawicieli pracowników Urzędu Gminy, Rady Gminy, liderów społeczności lokalnej oraz doradców zewnętrznych. Została ona poddana także szerokim konsultacjom społecznym przeprowadzonym w formie warsztatów strategicznych. Ponadto każdy z członków Zespołu Strategicznego miał za zadanie konsultować jej zapisy w lokalnym środowisku, co stanowiło również istotny wkład w budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Prace nad aktualizacją Strategii obejmowały następujące etapy:

1. analizę obowiązujących w gminie dokumentów o charakterze strategicznym, w tym Strategii Rozwoju Gminy przyjętej w 2007 roku,
2. przygotowanie diagnozy stanu wyjściowego, czyli opisu sytuacji społeczno-gospodarczej gminy wraz z elementami analizy strategicznej,
3. konsultacje społeczne z udziałem mieszkańców, służące między innymi weryfikacji analizy strategicznej oraz wypracowaniu misji i wizji rozwoju Gminy,
4. identyfikację kluczowych zadań i projektów przyczyniających się do realizacji strategii,
5. przygotowanie ostatecznej wersji strategii oraz jej zatwierdzenie przez Radę Gminy.

Program przeprowadzonych konsultacji społecznych przedstawia poniższa tabela.

L.P.	PROGRAM KONSULTACJI/ZADANIA
1.	Analiza obowiązujących dokumentów o charakterze strategicznym - Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy; Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych; Strategia Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi.
2.	Część diagnostyczna Strategii Rozwoju Lokalnego: aktualizacja danych o gminie, danych demograficznych, danych o rynku pracy i strukturze zatrudnienia, danych o bezrobociu; konsultacje obecnej sytuacji mieszkaniowej, aktualizacja danych z zakresu infrastruktury sportowej i infrastruktury kultury; aktualizacja danych w zakresie infrastruktury oświatowo-edukacyjnej oraz ochrony zdrowia i opieki społecznej
3.	Część diagnostyczna Strategii Rozwoju Lokalnego : aktualizacja danych w zakresie polityki społecznej gminy, danych dot. infrastruktury technicznej w tym drogowej, wodno-kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej, szeroko rozumianych danych ekonomicznych oraz danych w zakresie bezpieczeństwa publicznego
4.	Konsultacje założeń budżetowych, analiza budżetowa za ostatnie trzy lata, konsultacje projektów inwestycyjnych planowanych na lata 2015-2021. Wstępne założenia do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.
5.	Część strategiczna-konsultacje: mapa problemów i potencjałów Gminy Kłoczew; mapa współpracy międzysektorowej. Prace nad wizją i misją Gminy Wola Myśłowska, analiza SWOT, drzewo problemów

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

6.	Analiza M-M - określenie pozycji strategicznej gminy; uzasadnienie dla planowania strategicznego; cele strategiczne - dyskusja, aktualizacja, weryfikacja oraz analiza zgodności z celami powiatu i inną dokumentacją o charakterze strategicznym na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.
7.	Cele operacyjne i kierunki działań - dyskusja, aktualizacja. Analiza wewnętrznej komplementarności celów. Określenie celów strategicznych i operacyjnych, ostateczna identyfikacja oraz aktualizacja kluczowych zadań i kierunków rozwoju.
8.	Konsultacje Wieloletniego Planu Inwestycyjnego (przygotowanego w oparciu o wcześniejsze konsultacje społeczne); system zarządzania i finansowania Strategii, procedury wdrażania i ewaluacji, w tym omówienie wskaźników do monitorowania.

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

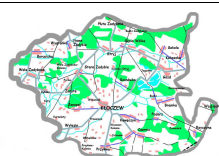
Załącznik nr 2: Wieloletni Plan Inwestycyjny

Realizacja wszystkich poniżej wymienionych inwestycji niewątpliwie poprawi jakość życia na terenie gminy Kłoczew. Ponadto przyczyni się do wzrostu konkurencyjności całego obszaru i wpłynie na jego rozwój gospodarczy.

Wykaz kluczowych zadań inwestycyjnych Gminy Kłoczew w latach 2015-2021

NAZWA ZADANIA INWESTYCYJNEGO	Łączne nakłady finansowe	Czas realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania
INFRASTRUKTURA DROGOWA GMINNA				
Modernizacja ul. Polnej i Osiedlowej w Kłoczewie	200 000,00	2015	Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020 Podziałanie: Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji - Budowa lub modernizacja dróg lokalnych Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport; Narodowy program przebudowy dróg lokalnych "Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.5. Inwestycje w środki trwałe (scalanie gruntów),FOGR
Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Czernic	80 000,00	2015	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej Stare Zadybie-Łysa Góra	100 000,00	2015	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Rzyczyna	80 000,00	2015	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej Sokola-Feliksina	80 000,00	2015	Gmina Kłoczew	
Budowa chodników w miejscowości Przykwa	60 000,00	2015	Gmina Kłoczew	
Zakup gruntu pod potrzeby drogi gminnej w miejscowości Wygranka	10 000,00	2015	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej Czernic-Przykwa nr G21	300 000,00	2016-2017	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej Wola Zadybska Kolonia-Wola Zadybska (odcinek łączący społeczność lokalną)	200 000,00	2017-2018	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej Zaryte-(Kości Bór)-Zaryte do drogi powiatowej nr 1412L (odcinek łączący społeczność lokalną)	100 000,00	2017-2018	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej Wylezin-Zaryte	100 000,00	2018-2019	Gmina Kłoczew	
Modernizacja drogi gminnej Przykwa-Leopoldów do granicy z gminą Ryki	150 000,00	2018-2019	Gmina Kłoczew	
			Gmina Kłoczew	

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

Rozbudowa oświetlenia dróg i ulic w Gminie Kłoczew	500 000,00	2016-2021	Gmina Kłoczew	
Budowa odcinków infrastruktury drogowej umożliwiających dostęp do ważnych obiektów z punktu widzenia lokalnego	500 000,00	2015-2021	Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020 Podziałanie: Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji - Budowa lub modernizacja dróg lokalnych
Rozbudowa systemu monitoringu w Kłoczewie w ciągu ul. Długiej na odcinku ul. Pocztowa do ul. Polna	50 000,00	2016-2021	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport; Narodowy program przebudowy dróg lokalnych "Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój”;
INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA GMINNA				
Przebudowa stacji uzdatniania wody w Kłoczewie	1 600 000,00	2015-2016	Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji - Gospodarka wodno-ściekowa
Wykonanie przyłącza wodociągowego do budynku komunalnego w Starym Zadybiu	10 000,00	2015	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Podziałanie: Podstawowe usługi dla ludności
INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA GMINNA				
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Kawęczyn, Czernic oraz w części miejscowości Kłoczew	4 000 000,00	2015-2019	Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji - Gospodarka wodno-ściekowa
Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków dla miejscowości: Gęsia Wólka, Stryj, Gózd, Sokola oraz Kokoszka	6 000 000,00	2019-2021 z perspektywą na następny okres	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

				środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Podziałanie: Podstawowe usługi dla ludności
INSTALACJE OZE				
Instalacje solarne/fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych		2015-2021	Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku; Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna; Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko: Oś Priorytetowa 1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW GMINNYCH				
Wykonanie termomodernizacji budynku Zespołu Szkół w Czernicu	800 000,00	2017-2021	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna
Wykonanie termomodernizacji budynku Zespołu Szkół w Goździe	1 200 000,00	2017-2021	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna
Termomodernizacja i doposażenie budynków OSP na terenie gminy Kłoczew	1 500 000,00	2017-2021	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO-KULTURALNA GMINNA				
Modernizacja pomieszczeń w budynku usługowo-administracyjnego w Kłoczewie (po posterunku Policji)	60 000,00	2015	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów
Budowa przedszkola samorządowego lub adaptacja	4 000 000,00	2016-2021	Gmina Kłoczew	Operacyjny Program Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

istniejących budynków komunalnych na potrzeby przedszkola				społeczna
Adaptacja istniejących budynków komunalnych na potrzeby społeczno-socjalne	100 000,00		Gmina Kłoczew	Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna
Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Kłoczewie	2 000 000,00		Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury, Typ operacji – Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz Kształtowanie przestrzeni publicznej
Modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Kłoczewie	1 000 000,00		Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego
Rozbudowa gminnych wiejskich świetlic w: Czernicu oraz Nowym Zadybiu	1 000 000,00		Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury, Typ operacji – Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz Kształtowanie przestrzeni publicznej
Rozbudowa wiejskiej świetlicy w Kłoczewie	1 000 000,00		Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury, Typ operacji – Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz Kształtowanie przestrzeni publicznej
Utworzenie gminnej strefy wypoczynku w Kłoczewie (zakup działki,			Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie

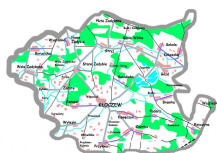
Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

zagospodarowanie terenu)				podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury, Typ operacji – Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz Kształtowanie przestrzeni publicznej
REWITALIZACJA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH				
Renowacja Kościoła pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela w Kłoczewie	500 000,00		Gmina Kłoczew	PROW 2014-2020, Podziałanie: Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury, Typ operacji – Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz Kształtowanie przestrzeni publicznej Podziałanie: Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego
Renowacja zabytkowych kapliczek, obiektów sakralnych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego	30 000,00		Gmina Kłoczew	
Renowacja obiektów pamięci narodowej – pomniki w miejscowości Stare Zadybie oraz Kłoczew	60 000,00		Gmina Kłoczew	
WYPOSAŻENIE W SPRZĘT SPECJALISTYCZNY JEDNOSTEK OSP				
Zakup samochodu służbowego dla potrzeb Urzędu Gminy	80 000,00	2015	Gmina Kłoczew	Środki własne gminy
Doposażenie OSP Przykwa	50 000,00	2015	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów
Doposażenie OSP Nowe Zadybie	50 000,00	2015	Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021

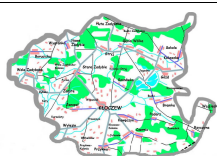


Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

INFRASTRUKTURA DROGOWA POWIATOWA				
Modernizacja odcinka Ryki - Kłoczew – Żelechów drogi nr 1415 L	1 650 000,00	2016-2017	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020: Oś Priorytetowa 8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport; Narodowy program przebudowy dróg lokalnych "Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020: Działanie 6.5. Inwestycje w środki trwałe (scalanie gruntów), Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
Modernizacja odcinka Stryj - Gózd drogi nr 1419 L		2015-2017	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Kłoczew – Gózd – Okrzeja drogi nr 1420 L		2015-2017	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Sokola - Gózd drogi nr 1424 L		2015-2017	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Sokola – Kokoszka – Okrzeja drogi nr 1346 L		2015-2017	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Kłoczew – Jagodne – Bramka drogi nr 1420 L, nr 1347 L	1 200 000,00	2018-2021	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Czernic – Grabów Szlachecki drogi nr 1422 L	1 000 000,00	2018-2021	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Kłoczew – Janopol drogi nr 1416 L, nr 1411 L	400 000,00	2015-2017	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Kłoczew – Ownia drogi nr 1410 L do drogi krajowej nr S17	500 000,00		Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	
Modernizacja odcinka Stare Zadybie – Wola Zadybska drogi nr 1411 L, nr 1412 L	2 000 000,00	2017-2021	Starostwo Powiatowe w Rykach, Gmina Kłoczew	

Potencjalnymi źródłami finansowania założonych celów i zadań strategii gminnych będą programy operacyjne finansowane ze środków unijnych perspektywy 2014-2020, które będą wdrażane w Polsce poprzez 6 krajowych programów operacyjnych zarządzanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz 16 programów regionalnych zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie. RPO WL 2014-

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

2020 jako program regionalny, będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Podział alokacji RPO WL 2014-2020 w wysokości 2,23 mld euro obejmuje 14 osi priorytetowych. Głównym jego celem jest zwiększenie konkurencyjności regionów oraz poprawa jakości życia ich mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjałów regionalnych i niwelowanie barier rozwojowych, w oparciu o strategię rozwoju województw, z naciskiem na regionalne strategię inteligentnej specjalizacji. Zaś szczególny nacisk będzie ukierunkowany na wspieranie przedsiębiorczości wynikającej z regionalnych specjalizacji interwencji na rzecz edukacji, zatrudnienia i włączenia społecznego.

Regionalne Programy Operacyjne funkcjonują uzupełniająco do działań krajowych: upowszechnienie technologii TIK, infrastruktura ochrony środowiska, działania z zakresu energetyki i transportu. Najwięcej środków przeznaczono na: konkurencyjność przedsiębiorstw (291,6 mln euro), mobilność regionalną i ekologiczny transport (271 mln euro), efektywność energetyczną i odnawialne źródła energii (258,9 mln euro), infrastrukturę społeczną (232 mln euro) oraz rynek pracy (197,9 mln euro). O unijne dofinansowanie będą mogły ubiegać się m.in. samorzady lokalne, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe.

Wykaz obszarów priorytetowych w RPO WL na lata 2014-2020

WYBRANE OBSZARY W RPO WL 2014-2020, NA KTÓRE PRZEZNACZONO NAJWIĘCEJ ŚRODKÓW	WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW	FUNDUSZ
Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa	225,54 mln euro	EFRR
Wsparcie wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	158,82 mln euro	EFRR
Zwiększenie nowych inwestycji w sektorze MŚP	156,11 mln euro	EFRR
Rozwój obszarów rewitalizowanych	127,68 mln euro	EFRR
Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy przez osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym	124,59 mln euro	EFRR
Poprawa efektywności energetycznej w budownictwie użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym	113,12 mln euro	EFRR
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	105,96 mln euro	EFRR
Ogólnodostępne i wysokosprawne usługi medyczne i społeczne	103,54 mln euro	EFRR
Promowanie przedsiębiorczości	103,03 mln euro	EFRR
Zwiększenie dostępu do zatrudnienia osób pozostających bez pracy	99,46 mln euro	EFRR

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

Zwiększenie liczby nowych miejsc pracy w regionie	80,81 mln euro	EFŚ
---	----------------	-----

Źródło: Opracowanie na podstawie danych www.rpo.lubelskie.pl

Gmina Kłoczew część zadań będzie mogła sfinansować z krajowych programów operacyjnych:

- **Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020** jest ponadregionalnym programem dla województw Polski Wschodniej mającym na celu wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej poprzez wsparcie innowacyjności i rozwoju badań oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej makroregionu, w szczególności dzięki dostępności transportowej. Możliwość finansowania rozwoju działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, a także współpracy sieciowej podmiotów oferujących wspólny produkt turystyczny.
- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020**, w ramach którego będzie możliwe finansowanie ponadlokalnych przedsięwzięć w zakresie energetyki odnawialnej, termomodernizacji budynków użyteczności, rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Priorytetami tego programu są: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, rozwój infrastruktury technicznej kraju i bezpieczeństwo energetyczne.
- **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**, którego celem jest poprawa polityki i działań publicznych na rzecz rynku pracy, edukacji i całej gospodarki; zwłaszcza wsparcie szkolnictwa wyższego ukierunkowane na potrzeby rozwoju; promocja innowacji społecznych i współpracy ponadnarodowej, finansowanie projektów podnoszących kompetencje pracowników administracji samorządowej oraz rozwijających systemy zarządzania strategicznego i finansowego w gminach i powiatach.
- **Program Operacyjna Polska Cyfrowa 2014-2020** ma na celu zwiększenie dostępności do Internetu, stworzenie przyjaznej dla obywatela e-administracji, która umożliwi załatwianie wielu spraw za pośrednictwem komputera oraz upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy i umiejętności korzystania z komputerów. Zaplanowano finansowanie przedsięwzięć związanych poprawą dostępu mieszkańców do szybkiego Internetu, rozwojem administracji elektronicznej i e-usług, a także podnoszeniem umiejętności cyfrowych społeczeństwa.
- **Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020**, w tym Program Region Morza Bałtyckiego; Program dla Europy Środkowej, Interreg Europa; Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina, Norweski Instrument Finansowy, umożliwiające finansowanie różnorodnych inicjatyw związanych ze sportem, kulturą, edukacją, zdrowiem, turystyką oraz rozwojem społeczeństwa obywatelskiego o charakterze międzynarodowym.

Wykaz Programów Operacyjnych na lata 2014-2020

Lp.	Nazwa programu operacyjnego	Fundusz	Budżet programu	Osie priorytetowe
1	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	EFRR	8,61 mld euro	Oś I Wsparcie prowadzenia prac B+R przedsiębiorstwa Oś II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I Oś III Wsparcie Innowacji w przedsiębiorstwach

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



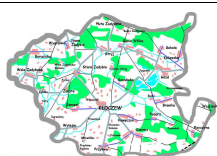
Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

				Oś IV Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego
2	Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój	EFRR	4,69 mld euro	Oś I Osoby młode na rynku pracy Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia Oś VI – Pomoc Techniczna
3	Program Operacyjny Polska Wschodnia	EFRR	2 mld euro	Oś I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Oś II Nowoczesna Infrastruktura transportowa Oś III Ponadregionalna infrastruktura kolejowa Oś IV Pomoc Techniczna
4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	EFRR FS	27,41 mld euro	Oś I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Oś II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Oś III Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego Oś IV Infrastruktura drogowa dla miast Oś V Rozwój transportu kolejowego w Polsce Oś VI Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach Oś VII Poprawa bezpieczeństwa energetycznego Oś VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Oś IX Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia Oś X Pomoc techniczna
5	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	EFRR	2,17 mld euro	Oś I Powszechny dostęp do szybkiego Internetu Oś II e-administracja i otwarty rząd Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa Oś IV Pomoc techniczna
6	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020	EFRR, EFS	2,23 mld euro	Oś I Badania i innowacje Oś II Cyfrowe Lubelskie Oś III Konkurencyjność przedsiębiorstw Oś IV Energia przyjazna środowisku Oś V Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna Oś VI Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów Oś VII Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego Oś VIII Mobilność regionalna i ekologiczny transport Oś IX Rynek pracy Oś X Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian Oś XI Włączenie społeczne Oś XII Edukacja kwalifikacje i kompetencje Oś XIII Infrastruktura społeczna Oś XIV Pomoc techniczna

Źródło: Opracowanie na podstawie danych www.funduszeuropejskie.gov.pl

Istotnym źródłem finansowania projektów będzie **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020** (PROW 2014–2020). Celem głównym PROW 2014–2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020. Są to:

Gmina Kłoczew I STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

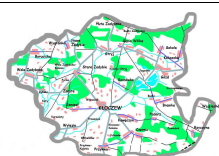
- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Pomoc finansowa ze środków Programu będzie skierowana głównie do sektora rolnego. Sektor ten jest szczególnie istotny z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i wymaga znacznego i odpowiednio ukierunkowanego wsparcia. Planowane w Programie instrumenty pomocy finansowej będą miały na celu przede wszystkim rozwój gospodarstw rolnych (*Modernizacja gospodarstw rolnych, Restrukturyzacja małych gospodarstw rolnych, Premie dla młodych rolników, Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa rolne*).

Wykaz Działań/Poddziałań w ramach PROW na lata 2014-2020

Nr Art. Rozporządzenia UE Nr 1305/2013	Kod działania	Działanie/poddziałanie	Środki EFRROW (euro)	Środki publiczne ogółem (euro)
14	1	Transfer wiedzy i działalność informacyjna	36 905 246	58 001 302
15	2	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i zastępstw	47 722 830	75 002 515
16	3	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	21 000 000	33 004 179
17	4	Modernizacja gospodarstw rolnych	1 527 756 680	2 401 064 486
		Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura2000	39 131 409	61 500 000
		Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN	23 860 615	37 500 000
		Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	440 989 000	693 070 461
		Scalanie gruntów	88 440 000	138 994 740
18	5	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	264 046 000	414 981 968
19	6	Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	82 717 000	130 000 317
		Premie dla młodych rolników	456 849 802	717 997 734
		Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	263 383 000	413 939 978
		Restrukturyzacja małych gospodarstw	561 825 648	882 980 666
		Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych	41 358 000	64 999 372

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

20	7	Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	47 700 000	74 966 634
		Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	636 283 100	1 000 000 049
21	8	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych	191 519 339	300 997 069
27	9	Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym	256 414 153	402 987 547
28	10	Działanie rolno- środowiskowo- klimatyczne	753 399 101	1 184 062 782
29	11	Rolnictwo ekologiczne	445 373 661	699 961 515
31	13	Płatności ONW	1 378 188 270	2 165 998 652
35	16	Współpraca w ramach grup EPI	36 904 246	57 999 730
42-44	19	Wsparcie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność w ramach LEADER	467 668 000	734 999 913
51-54	20	Pomoc techniczna	132 527 195	208 283 391
		Renty strukturalne - zobowiązania	356 318 519	560 000 000
RAZEM BUDŻET PROW 2014-2020			8 598 280 814	13 513 295 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wersji skróconej PROW na lata 2014-2020 z dnia 12.12.2014 roku

W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich kontynuowane będą działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej, które będą realizowane zarówno w ramach odrębnych działań, jak również poprzez działanie Leader. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (Leader) wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

Realizacja zadań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Kłoczew będzie również finansowana ze środków krajowych. W szczególności dotyczy to takich programów i funduszy krajowych, jak:

- Narodowy program przebudowy dróg lokalnych „Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój”, w ramach którego będzie istniała możliwość uzyskania dotacji na modernizację dróg powiatowych i gminnych;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach, którego będzie możliwość finansowania w formie instrumentów zwrotnych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, umożliwiający finansowanie różnorodnych przedsięwzięć w zakresie ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, umożliwiający finansowanie m.in. projektów z zakresu integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;
- Roczne programy finansowania kultury, realizowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z których będą dofinansowywane wydarzenia kulturalne;
- Programy wsparcia społeczeństwa obywatelskiego (Fundusz Inicjatyw Lokalnych).

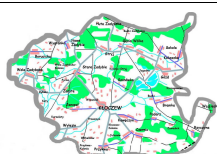
Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl

Załącznik nr 3: Wykaz wskaźników monitoringowych

CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO WERYFIKACJI
CS1: WZMOCNIENIE ROZWOJU I PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY KŁOCZEW		
WSKAŹNIKI:	Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg oddanych do użytku	Analiza obszaru
	Liczba kilometrów nowo zbudowanych dróg publicznych	Analiza obszaru
	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej w %	BDL GUS
	Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej	Analiza obszaru
	Powierzchnia terenów objętych zaktualizowanym planem zagospodarowania przestrzennego	Analiza obszaru
	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	BDL GUS
	Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	BDL GUS
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców (wskaźnik przedsiębiorczości)	BDL GUS
	Powierzchnia terenów inwestycyjnych uzbrojonych	Analiza obszaru
	Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON	BDL GUS
	Liczba mieszkańców gminy posiadająca dostęp do Internetu	BDL GUS
	Wartość kapitału zainwestowanego przez podmioty zewnętrzne	BDL GUS
	Wielkość dochodów gminy z tytułu udziału w podatku CIT	BDL GUS
	CS2: ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ GMINY KŁOCZEW W OPARCIU O ZASOBY PRZYRODNICZO-KULTUROWE	
	Długość nowo zbudowanych ścieżek rowerowych	Analiza obszaru
	Długość nowo wybudowanych ścieżek historycznych	Analiza obszaru
	Długość oznakowanych szlaków turystycznych	Analiza obszaru
	Długość zmodernizowanych ścieżek historycznych	Analiza obszaru
	Liczba zrewitalizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	Analiza obszaru
	Liczba nowopowstałych miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	Analiza obszaru
	Liczba turystów odwiedzających gminę	BDL GUS
	Liczba nowopowstałych firm branży turystycznej	BDL GUS
	Liczba zrealizowanych projektów dot. ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Analiza obszaru
	Liczba zintegrowanych produktów turystycznych	Analiza obszaru
	Liczba kampanii/imprez promocyjnych	Analiza obszaru
	Liczba produktów lokalnych	Analiza obszaru

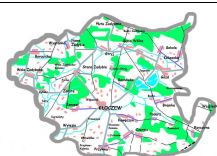


CS3: PROMOCJA GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ I WYKORZYSTANIE ENERGETYKI ODNAWIALNEJ W ROZWOJU GMINY KŁOCZEW

Liczba instalacji solarnych	Analiza obszaru
Liczba instalacji fotowoltaicznych	Analiza obszaru
Liczba projektów z zakresu OZE	Analiza obszaru
Poziom zmniejszenia emisji CO ₂	Analiza obszaru
Liczba kampanii promocyjnych dot. wykorzystania OZE	Analiza obszaru
Liczba szkoleń dla mieszkańców z zakresu gospodarki niskoemisyjnej	Analiza obszaru
Udział wytworzonej energii z OZE w całkowitym bilansie energetycznym gminy	Analiza obszaru
Liczba wskazanych lokalizacji z przeznaczeniem pod inwestycje OZE	Analiza obszaru
Liczba mikroinstalacji na terenie gminy	Analiza obszaru

CS4: INWESTOWANIE W KAPITAŁ LUDZKI I PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY MIESZKAŃCÓW

Odsetek osób z wyższym i średnim wykształceniem	BDL GUS
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Analiza obszaru
Odsetek uczniów korzystających z zajęć dodatkowych/pozalekcyjnych	Analiza obszaru
Liczba osób korzystających z kształcenia ustawicznego	Analiza obszaru
Liczba projektów zrealizowanych w wyniku oddolnych inicjatyw	Analiza obszaru
Liczba imprez kulturalnych	Analiza obszaru
Liczba szkoleń dla mieszkańców	Analiza obszaru
Liczba wolontariuszy na terenie gminy	BDL GUS
Liczba działających organizacji pozarządowych	BDL GUS
Liczba projektów z zakresu infrastruktury społeczeństwa informatycznego	Analiza obszaru
Liczba zmodernizowanych szkół	Analiza obszaru
Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	Analiza obszaru

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021


Urząd Gminy Kłoczew
 ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
 Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
 Email: gmina@kloczew.pl

6. Spis tabel, wykresów i map części diagnostycznej

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Kłoczew z podziałem na poszczególne miejscowości (stan na dzień 31 grudnia 2014 r.).	13
Tabela 2. Liczba mieszkańców w gminach powiatu ryckiego.	14
Tabela 3. Liczba kobiet i mężczyzn w Gminie Kłoczew w latach 2005-2013.	15
Tabela 4. Urodzenia żywe i zgony w latach 2005-2013.	15
Tabela 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie ryckim w latach 2005-2013.	16
Tabela 6. Średnia wieku mieszkańców w gminie Kłoczew w latach 2009-2013.	16
Tabela 7. Charakterystyka zaludnienia na terenie gminy Kłoczew.	17
Tabela 8. Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Kłoczew oraz województwa lubelskiego wg płci – 2002 r.	18
Tabela 9. Źródła utrzymania gospodarstw domowych w gminie Kłoczew.	19
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe gminy Kłoczew wg form własności w latach 2006, 2007 i 2009.	20
Tabela 11. Bezrobocie wg wykształcenia na terenie gminy Kłoczew w 2014 r.	22
Tabela 12. Bezrobotni i poszukujący pracy w gminie Kłoczew – stan na dzień 31.12.2014 r.	24
Tabela 13. Liczba uczniów w szkołach gminy Kłoczew w latach 2011-2013 z uwzględnieniem typów szkół.	26
Tabela 14. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach w roku 2014.	26
Tabela 15. Wydatki na oświatę w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.	28
Tabela 16. Formy pomocy społecznej realizowane w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.	30
Tabela 17. Świadczenia rodzinne wypłacone w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.	31
Tabela 18. Świadczenia w ramach rządowego wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego wypłacone w gminie w latach 2011-2014.	32
Tabela 19. Zasiłek dla opiekuna wypłacony w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.	32
Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.	32
Tabela 21. Kategorie przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Kłoczew w latach 2011-2013.	33
Tabela 22. Struktura gruntów w gminie Kłoczew – stan na 31.12.2014 r.	35
Tabela 23. Wykaz większych przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy Kłoczew.	36
Tabela 24. Budżet gminy Kłoczew w latach 2011-2014.	41
Tabela 25. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Kłoczew.	43
Mapa 1. Położenie gminy Kłoczew na tle powiatu ryckiego.	9
Mapa 2. Gmina Kłoczew na tle mapy drogowej powiatu ryckiego.	10
Wykres 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego.	17
Wykres 2. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym 2004-2013.	21
Wykres 3. Liczba bezrobotnych w gminie Kłoczew w latach 2011-2014.	22
Wykres 4. Bezrobocie wg wieku na terenie gminy Kłoczew w 2014 r.	23
Wykres 5. Liczba uczniów w gminie Kłoczew w latach 2011-2013 wg typów szkół.	27
Wykres 6. Struktura gospodarstw indywidualnych w gminie Kłoczew.	36
Wykres 7. Struktura wydatków i dochodów budżetu gminy Kłoczew w latach 2011-2014.	40

Gmina Kłoczew | STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2015-2021



Urząd Gminy Kłoczew
ul. Długa 67, 08-550 Kłoczew
Tel.: 25 754 31 99; Fax: 25 754 31 40
Email: gmina@kloczew.pl